

Prvič po dolгих letih pod izvoznim načrtom

Kljub vsem naporom je zdaj že mogoče ugotoviti, da Iskra letošnjega plana izvoza na konvertibilni trg ne bo izpolnila v celoti, temveč za nekaj odstotkov manj. To vsekakor ni razveseljivo dejstvo, zlasti ob naporih celotne družbe, da tako ali drugače premagamo gospodarsko stisko, ki nas tare, orožje za zmago pa je samo in samo eno: konvertibilni, čim večji izvoz.

Ko so na nedavnem kolegiju glavnih direktorjev Iskrinih delovnih organizacij podrobneje razpravljali o eni sami točki dnevnega reda in sicer o kritičnosti položaja v zvezi z uresničitvijo Iskrinega letnega plana izvoza, je bilo ugotovljeno, da kljub dodatnemu izvozu ne bomo mogli letos preseči magične meje izvoza 130 milijonov dolarjev na konvertibilna tržišča. Podrobnejši razbor vzrokov za neizpolnitev izvoznih obveznosti je pokazal, da je bilo res nekaj težav in zapletov med letom zaradi administrativnih posegov (mali devizni zakon in podobno) in zastojev v proizvodnji zaradi pomanjkanja uvoženega reprodukcijskega materiala, vendar pa se je prav zdaj zelo jasno pokazalo, da tiči nemalo vzrokov za neizpolnitev Iskrinega izvoznega plana tudi v nas samih.

Tu gre predvsem za slabosti v organizaciji dela samega, v neizpolnjevanju rokov dobav, v nevaliteti nekaterih izvoženih izdelkov, v premajhni politični prizadevnosti in organiziranosti posameznih poslovnih organov,

ki bi morali na eni strani delavcem predložiti resničen položaj in z boljšo organizacijo dela uvesti v zadnjem četrtletju tudi druge ali tretje izmene, ki naj bi delale izključno za izvoz.

Vse te in podobne subjektivne slabosti so tudi vzrok za neizpolnitev izvoznega plana in zanje vsekakor ni nobenega opravičila, kajti v zadnjem času je bila preskrbljenost z repromaterialom zadovoljiva, dodatnih izvoznih naročil je bilo tudi dovolj in kljub vsem zagotovitvam, da bomo dodatne izvozne obveznosti izpolnili, se to, z redkimi izjemami, v Iskri ni zgodilo.

Res je, da smo letos izvozne plane posameznih naših DO prenapeli, toda z večjim prizadevanjem prav vseh bi jih gotovo lahko izpolnili, saj nam o tem pričata dve naši DO, ki sta izvoz uspešno opravili, oziroma ga celo preslegli. To sta CEO, ki dela tudi ob sobotah in nedeljah za izvoz in novogoriška Avtoelektrika. Res pa je tudi, da nekatere naše druge DO zaradi pomanjkanja naročil (Kondenzatorji Semič), in drugih zapletov v svetu svojih planov niso mogle realizirati, medtem ko bo večina naših DO ostala povprečno za kakih 5 % pod izvoznim planom, kar pa bi bilo mogoče ob večjem prizadevanju, organiziranosti in političnem angažmaju vseh vsekakor moč uresničiti v zadnjem trimesčju.

Tako pa nam preostaja grenak občutek, da bi vseeno lahko, kljub izrednim objektivnim težavam, Iskrin izvozni plan za letošnje leto uresnili.

D.Ž.

Mnoge neznanke pred letom 1983

V Iskri skoraj gotovo ni nobene organizacije, ki bi lahko že zdaj dokaj točno napovedala, kolikšen bo njen dohodek ob koncu tega leta, kaj šele v prihodnjem letu. Razen splošne ugotovitve, da bo leto 1983 še trše, pa za zdaj o pogojih gospodarjenja po novem letu žal še ni moč govoriti. Kako se bo spreminjala obrestna mera, koliko deviz bo delovnim organizacijam ostalo od izvoza, kako dolgo bodo še zamrznjene cene — pa še mnogi drugi »kaj«...

Cakajo nas torej številne neznanke in namesto dolgoročnih kratkoročnih ukrepov, ki še kako zmanjšujejo učinkovitost načrtovanja.

Ne bi naštevati razmerij iz resolucije ZIS za prihodnje leto, kajti pred nami je že tretja inačica. Najverjetneje se bo tudi ta še spremenila, dokler je končno ne bomo uskladili.

V Iskri Commerce so pričeli z načrtovanjem in usklajevanjem že pred dobre pol leta, točneje meseca junija. Plan te delovne organizacije za leto 1983 sloni na izhodiščih iz prejšnjih let ter seveda na osnovi resolucije in družbenega dogovora. Vodja plansko-analitičnega sektorja Edita Luckmann je ob tem poudarila, da plan ni povsem v skladu s sedanjo resolucijo, da pa ga bodo uskladili takoj po zaključnem računu za letošnje leto in potem, ko bo znana dokončna resolucija za prihodnje leto.

Največ pozornosti namenja plan vsekakor izvozu. Le-ta naj bi se prihodnje leto povečal za skoraj 43 milijonov dolarjev ali za petino. Še pomembnejše je to, da se bodo v Iskri Commerce trudili za povečanje izvoza na konvertibilno območje saj ga želijo v primerjavi z letošnjim povečati kar za dobro četrtino.

Uvoz s konvertibilnega območja naj

bi se povečal za 15 %, s tem pa bi uvoz pokrili 154 odstotno. Fakturirana realizacija naj bi se prihodnje leto povečala nominalno za 21 %. Za enako razmerje naj bi se povečal celotni prihodek, dohodek za 28 %, čisti dohodek pa naj bi bil še za odstotek višji v primerjavi z letošnjim letom.

Tudi pri delitvi osebnih dohodkov je za zdaj še precej neznan. Snovalci plana so predvideli tri odstotno povečanje povprečnih osebnih dohodkov. Pri tem je treba opozoriti na predlog resolucije, ki pravi, da morajo sredstva za osebne dohodke rasti za dve odstotni točki počasneje od rasti čistega dohodka.

Seveda so načrtovalci v IC mislili tudi na kadrovske plat — število zaposlenih naj bi se povečalo za poldrugi odstotek. Največ novih delavcev bodo sprejeli v zunanje-trgovinski temeljni organizaciji, kjer bodo v glavnem zaposlovali le visoko strokovne ljudi z delovnimi izkušnjami v zunanji trgovini.

Z večjimi investicijami v prihodnjem letu v Iskri Commerce ne bo nič. To seveda ne bo najbolj po godu številnim Iskrinim predstavništvom, servisnim

delavnicam in trgovinam po Jugoslaviji. Pri okleščanih vlaganjih v prihodnjem letu lahko računajo le na lastna sredstva.

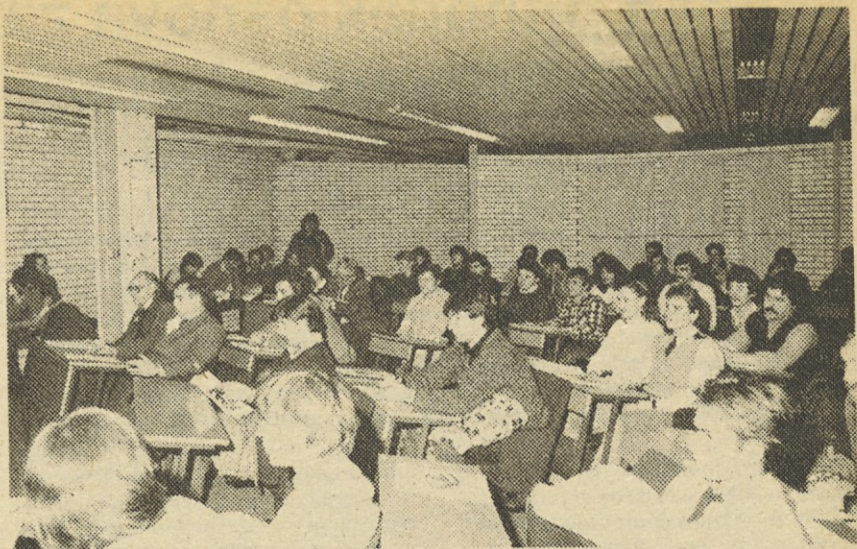
Za investicijsko vzdrževanje naj bi porabili nekaj manj kot 14 milijonov dinarjev. Prednost bodo imele preureditve trgovin v Ljubljani in Sarajevu ter sedanjih skladišnih prostorov na Šmartinski cesti v Ljubljani. Tja se bodo preselili delavci z Zaloške ceste. Gospodarski načrt Iskre Commerce obširno govori tudi o prednostnih nalogah, ki jim bodo morali delavci in delavci tega kolektiva nameniti še posebno pozornost v prihodnjem letu. To pa so:

- realizacija predvidenega konvertibilnega izvoza in s tem zagotovitev potrebnega uvoza surovin in reprodukcijskega materiala, ki je pogoj za nemoten proizvodni proces v Iskrinih DO;
- nabava strateških surovin in repromateriala na domačem trgu, da bomo zagotovili nemoteno proizvodnjo, še predvsem za izvoz. Potrebno bo razvijati inovacijsko dejavnost ter učinkoviteje povezati celotno verigo — od znanosti, inženiringa do neposredne proizvodnje;

- zagotavljanje likvidnostne situacije — kar pomeni, kontinuirano izterjavo dolžnikov in zagotavljanje planiranega nivoja zaloga,
- stalno spremljanje realizacije poslovnih stroškov in s tem zagotovljene racionalnosti poslovanja;

- več pozornosti moramo namenjati učinkovitejši organizaciji dela in produktivnosti. V ta namen je potrebno izgraditi informacijski sistem in hkrati s tem zaostri odgovornost vsakega posameznika.
- dograjevati moramo dohodkovno povezovanje tako s proizvodnimi DO kot tudi z ostalimi DO v Jugoslaviji.

LD

V petek, 9. decembra, se je 90 delegatov iz večine osnovnih organizacij ZSMS, ki delujejo v SOZD Iskra, zbralo v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani na volilno-programski konferenci. Mladi so pregledali in ocenili svoje delo v preteklem mandatsnem obdobju, izvolili novo vodstvo in se opredelili za programske usmeritve dela v bodočem mandatsnem obdobju. Konferenci so prisostvovali tudi predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipančič, predsednik sindikata SOZD Iskra Janez Kern in predsednik borčevske organizacije SOZD Iskra Tone Orožim. O pomenu konference govori tudi podatek, da je v Iskri kar 40% zaposlenih mlajših od 27 let, v ZSMS pa je organiziranih 6.000 mladih delavcev.

ISKRA ELEKTRIČNA ORODJA, KRANJ

Otvoritev tovarne električnega orodja v Ekvadorju

V Quitu, glavnem mestu Ekvadorja, so 2. decembra 1983 odprli novo tovarno električnega ročnega orodja Iskraemec — Tovarna s 50 zaposlenimi delavci letno proizvede okrog 40.000 enot električnega orodja — Dosedanje uspešno sodelovanje je dobra osnova za dolgoročni plasma električnega orodja in drugih Iskrinih programov na tržišču Srednje in Južne Amerike

Na slovesni otvoritvi tovarne so bili navzoči pomembni predstavniki ekvadorske vlade in trgovinskih predstavnikov vseh dežel Andskega pakta in Mehike ter predstavniki večinskega lastnika firme Iskraemec, družbe Corporacion financiera nacional (CFN) in Iskre.

Firma Iskraemec je bila ustanovljena kot mešano podjetje leta 1975, v katerem sodeluje kranjska Iskra in ekvadorski partner, ki skrbi za razvoj in industrializacijo dežele. Ekvador je nosilec razvoja panoge električnega orodja za potrebe dežel Andskega pakta.

Začetna proizvodnja firme Iskraemec je temeljila na montaži sestavnih delov, ki jih dobavljata tovarna električnega orodja v Kranju in Perles v Švici. Proizvodnja je potekala v neustreznih razmerah. Po pogodbi o medsebojnem vlaganju v razvoj tega podjetja je Iskra zadolžena tudi za pripravo postopnega osvajanja proizvodnje posameznih sestavnih delov na osnovi Iskrine licence, tehnologije in znanja. Usposabljanje strokovnjakov v Iskraemec je opredeljeno v posebnem programu, ki vsebuje tudi gradnjo nove tovarne, v kateri sedaj poteka proizvodnja. Novi objekt je sodoben in med najlepšimi tovarnami v Quitu. Vanj se je preselil celoten proces montaže in deli proizvodnje sestavnih delov, ki so že osvojeni.

Iskraemec trenutno zaposluje 50 delavcev, ki letno proizvedejo okrog 40.000 enot električnega orodja. Iz kranjske Iskre in Perlesa bodo letos dobavili za prek 1,5 milijona dolarjev sestavnih delov. V letu 1983 v Ekvadorju načrtujejo okrog 20-odstotno rast proizvodnje električnega orodja, če bo DO Iskra Električna orodja v Kranju uspeša v tem času osvojiti nekatere nove izdelke, ki jih razvija za specifično južnoameriško tržišče, bo povečanje proizvodnje še večje. Proizvodni program firme Iskraemec obsega celotni program panoge električnega orodja in del programa široke potrošnje.

S to uspešno naložbo je Iskra postala znana v deželah Andskega pakta, kjer jo kot firmo iz neuvrščene Jugoslavije zelo spoštujejo in ji pripisujejo velik pomen. V teh letih uspešnega sodelovanja je Iskra, s svojim poštenim odnosom in resnično željo za razvoj proizvodnje električnega orodja v Ekvadorju, odprla nove možnosti za prodor ostalih Iskrinih in jugoslovanskih programov na omenjena tržišča. Možnosti za krepitev medsebojnih odnosov so res velike, kajti tudi dežele Andskega pakta in Srednja Amerika se niso izognile svetovni recesiji in v smislu racionalnega trošenja deviz zapirajo meje za vse proizvode, ki jih izdelujejo nacionalne industrije.

Iskraemec je uspela razviti zelo uspešno trgovinsko mrežo in servise, kar Iskri zagotavlja izredne prednosti pred ostalo svetovno konkurenco, ki je še vedno prisotna v vseh deželah Andskega pakta. Zato bo tudi DO Iskra Električna orodja pri izpolnitvah programa v veliki meri upoštevala vedno večje potrebe, ki se kažejo na teh trgih.

-ab

Z inovacijo leta v izvoz

V šentjernejski Iskri, ali natančneje v TOZD Potenciometri in hibridi imajo zelo živahno inovacijsko dejavnost. Tudi organizirali so se v Društvo inovatorjev, kjer sodelujejo tudi inovatorji iz Uporov in Industrijske elektronike. Uspeh ni izostal. Letos so imeli kaj pokazati na razstavi inovacij v Novem mestu.

Med šentjernejskimi inovatorji je bil proglašen za inovatorja leta Tomaž Rehberger, dipl. ing., ki je konstruiral nov tip zaprtega potenciometra. Inovacija je že mesece v proizvodnji in pokazalo se je, da je bila tržna raziskava dobra in, da je zanj veliko povpraševanje na domačem trgu in v izvozu.

»Kaj je bistvo inovacije leta, v čem je nova kvaliteta izdelka — zaprtega potenciometra?« To vprašanje smo zastavili Tomažu Rehbergerju. Izčrpno nam je odgovoril tudi na vsa podvprašanja.

Zaprta potenciometer, o katerem je govoril, spada v kategorijo širokopotrošnih potenciometrov. To je zaprt potenciometer, ki odgovarja vsem zahtevam svojega kvalitativnega razreda, in to v vseh variantah in izvedbah, ki se uporabljajo. Namenjen je uporabi v zabavni elektroniki, radioteleviziji in v industriji, kjer je potrebna nastavitve na manj zahtevnih napravah.

Ta potenciometer 710 lahko izdelujejo v vseh variantah, ki jih uporablja

kak kupec oziroma proizvajalec elektronike. To so: ležeča izvedba, pokončna izvedba, lahko je prirejen za nastavitve z izvijačem ali s posebnim ključem pri avtomatskem nastavljanju vezij. To zadnje pride v poštev tam, kjer celoten panel — vso tiskano vezje hkrati uglašujejo. Tako na primer proizvajalec televizorjev s šablono s ključji zavrti in nastavi celo vrsto potenciometrov hkrati na potrebno in zaželeno jakost.

Ta zadnja možnost nastavitve s šablono je bila ena zadnjih zahtev kupcev, ki so ji ugodili, kar pri prejšnjih potenciometrih ni bilo mogoče. Možna pa je potenciometru dodati gumb ali os za ročno nastavljanje. To zadnje pa je tisto, kar mi počnemo z gumbi pri radiu ali na televizorju pri jačanju glasu, slike in še marsičesa.

Zaprta potenciometer ima še eno prednost. Ohišje in design ostaja isti, uporabna ploščica pa je lahko v treh variantah: najprej ogljena plast na pertinačni podlagi, druga je ogljena plast na keramiki in tretja izvedba je cermetna plast. Razlike v funkcionalnosti praktično ni, spremenijo se le električne karakteristike. Tu je Tomaž Rehberger izvedel tudi manjšo miniaturizacijo, seveda pa je ostal pri najbolj uporabljeni dimenziji, to pa je 10 mm izvedba. Sicer so že prej proizvajali take potenciometre (Nadaljevanje na 2. strani)

V petek, 24. decembra bodo slovesno odprli novih 5000 m² proizvodnih površin DO Iskre Centra za elektrooptiko. S tem bo zaključena II. faza izgradnje te naše izvožno najuspešnejše Iskrine delovne organizacije, saj bodo novi prostori omogočili na eni strani povečanje proizvodnje za izvoz, hkrati pa bodo dali možnost razširitve programa za nove izdelke, ki bodo, kot dosedanja izdelki CEO, v glavnem plod lastnega znanja in razvoja.

Tomaž Rehberger.

Skupen prihodek osnova za boljše sodelovanje med proizvodnjo in trgovino

Kako zadostiti zakonskim zahtevam, da bomo odnose med Iskro in jugoslovanskimi trgovskimi organizacijami do konca prihodnjega leta dejansko izvedli na podlagi združevanja dela in sredstev za skupno poslovanje? To je bilo osrednje vprašanje nedavnega zasedanja Koordinacijskega sveta udeleženk v tako imenovanem Samoupravnem sporazumu o urejanju medsebojnih razmerij pri opravljanju blagovnega prometa. Koordinacijski svet uspešno deluje že od leta 1978, kot je znano pa ga sestavljajo delegati jugoslovanskih trgovskih in Iskrinih delovnih organizacij.

Osnova za prehod na novo kakovost v sodelovanju med Iskro kot proizvajalcem in med trgovskimi organizacijami je vsekakor ustrezen Samoupravni sporazum. Tak dokument, točneje njegov osnutek je že pripravljen, izdelala pa ga je posebna delovna skupina, o njem pa je tudi že tekla javna razprava.

Poslovni sekretar udeleženek obstoječega Samoupravnega sporazuma Stanko Klemenčič — Sarazin je delegat izčrpano seznanil s potekom javne razprave ter posebej izpostavil vzroke, ki zavirajo nadaljnje boljše sporazumevanje. Mednje je uvrstil naslednje:

— trgovske organizacije so v prizadevanjih za čim višji dohodek razširile predmet poslovanja, tako da specializiranih prodajnih organizacij skoraj ni več. S tako velikim številom dobaviteljev je skoraj nemogoče urediti poslovanje na podlagi skupnega prihodka, — problem so tudi skladišni prostori, nič manjši pa ni problem zaradi nujnosti enotne računalniške obdelave podatkov,

— nedograjen je med drugim tudi sistem nepretrganega in hkratnega načrtovanja proizvodnje in prodaje.

V razpravi so delegati trgovskih organizacij Iskre podprli trditev, da ne eni ne drugi nimamo na razpolago ustre-

ni računalkov, nihče pa ni ponudil enotnega modela obdelave in informacij. Menili so, da bi morali za posamezne proizvodne panoge uveljaviti enotne modele v vsej Jugoslaviji.

Glede specializacije in prestrukturiranja poslovanja so menili, da med trgovskimi organizacijami skoraj ni nobenih pobud. Koordinacijski svet je zato med drugim podprl napore Iskre, ko s svojim usmerjanjem prodajnih kanalov prispeva k povečanemu obsegu kakovostne prodaje, kar bo pripomoglo tudi k postopni specializaciji trgovanja na področju elektro in elektronske industrije.

Ker je potrebno obstoječi Samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih razmerij pri opravljanju blagovnega prometa uskladiti z Zakonom o obveznem združevanju z Zakonom o temeljnih sistemah cen in družbeni kontroli cen in Zakonom o sistemu družbenega planiranja, je Koordinacijski svet na pobudo Iskre sprejel predlog Samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju pri opravljanju prometa z Iskrinimi izdelki. Dopolnitev je predvsem v tem, da predlog določeneje opredeljuje posamezna vprašanja, o novostih pa bomo obširneje pisali potem, ko bo dokument dokončno sprejet, to pa bo približno v roku enega meseca.

Z inovacijo leta v izvoz

(Nadaljevanje s 1. strani)

ciometre odprtega tipa, ta pa je zaprt z neštetimi prednostmi.

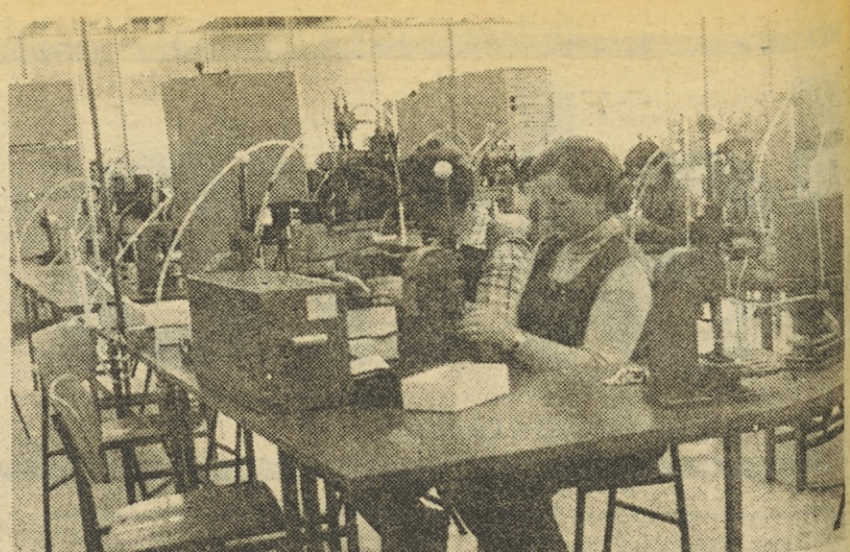
Zakaj zaprt potenciometer. Zaprtost ima celo vrsto prednosti. Predvsem je protiprašno zaščiten, prav tako proti vlagi in vplivom okolice nasploh. Zaščita pa varuje mehanizem tudi proti mehanskim poškodbam, ki pri odprti izvedbi niso tako redke. S tem pa se je podaljšala življenjska doba in zmanjšala se je možnost okvar, torej se je povečala zanesljivost, kar je bistveno za vsak izdelek. Vse to pa je bilo doseženo z izolacijo od okolja, ali predvsem z njo.

Tu je treba omeniti še novo in bistveno možnost za avtomatsko montažo. Ta potenciometer se namreč lahko sestavi tako, da se sestavni deli postavijo eden vrhu drugega in se potem vse skupaj zapre. Prej je bilo sestavljanje bolj komplicirano in proizvodni proces bolj zamotan. Za avtomatsko montažo teh potenciometrov je tudi velika prednost, da so pravokotne oblike in je tako tehnologijo proizvodnje mnogo lažje avtomatizirati.

Tehnične karakteristike povejo, da

Koordinacijski svet je v nadaljevanju sprejel sklep, s katerim ureja medsebojna razmerja med Iskrinimi proizvodnimi organizacijami in jugoslovansko veletrgovino, med drugim je potrdil tudi predlog deležev udeležbe proizvodnih in prometnih delovnih organizacij v »eksternih« cenah izdelkov. Iskri pa je tudi predlagal, da pripravi in izdela enoten model računalniško vodenih knjigovodsko-finančnih informacij za vso jugoslovansko elektroindustrijo.

LD

V proizvodnji potenciometrov.

je električna moč enaka klasični izvedbi odprtih tipov. Tehnična izboljšava pa je v izvedbi drsnika. Drsnik ima dvojno bombico, kar močno izboljša električne karakteristike, zlasti rotacijski šum in prehodno upornost. Čimveč je namreč drsnih točk pri kontaktih, boljši je potenciometer. Tudi tu so se izenačili s svetovnimi renomiranimi proizvajalci potenciometrov, kar je zlasti važno za izvoz.

Važno je tudi to, da rabijo za izdelavo le kakih 30 % materialov, ki jih ni dobili na domačem trgu in jih je treba uvoziti. Zato je tudi v stabilizacijskih

pogojih zanimiv za izvoz.

Vsa proizvodnja gre trenutno praktično v izvoz. Izdelajo okrog milijon in pol kosov na mesec. Lahko pa bi tega potenciometra izdelali in tudi prodali mnogo več, dva do tri milijone mesečno. Ker pa so kapacitete zasedene za naročila za klasični odprti potenciometer, je 1,5 milijona zgornja meja mesečnih kapacitet. Naj povemo ob tem, da so s tem potenciometerom prodali tudi v Ameriko. Prej je sicer bilo nekaj poskusov, pa ne preveč uspeha. Izvažajo ga še v Italijo, Zahodno Nemčijo, Francijo in Anglijo.

KF

Referendum v Elektrozvezah uspel

TOZD štev. glas. upravičen.	Udeležba %	SaS o spremembah v organiz. DO in temelj. organiz. v njeni sestavi ter sprememb. SaS o združitvi v DO					Sklep o organiziranju TOZD Radio relejni in navigacijski sistemi						
		ZA	%	Proti	%	Nevel.	%	ZA	%	Proti	%	Nevel.	%
AIN	98,2		80,3		17,8		0		82,1		16,0		—
Zveze	92,5-92,3	54,4			37,3		0,7		56,9		33,8		1,5
UZ	90		51,1		37,7		1,1		52,2		36,6		1,1
KI	93,7		79,5		12,5		1,5						
SPS	79,6		74,3		3,5		1,7						
TEI	96,0	67,9		25,0			3,1						
TTS	86,9		70,1		15,7		1,0						
PMD	95,8		55,0		37,4		3,3						

Ob upoštevanju navedenega komisija razglša naslednje rezultate glasovanja:

Dnevni red 4. zasedanja DS SOZD Iskra (27. 12. 1982)

- Potrditev sklepov 3. zasedanja DS SOZD z dne 29.9.1982 in informacija o izvršitvi in izvajanju sklepov
 - ugotovitveni sklep o sestavi Odbora za samoupravno usklajevanje Letnega programa SOZD Iskra za leto 1983
 - ugotovitveni sklep o sprejemu, oz. informacija o sprejemanju samoupravnih splošnih aktov SOZD in poročilo komisije SOZD o ugotovitvi izida referenduma o predlogih samoupravnih sporazumov s področja delitve po delu
 - informacija o izvoznih stimulacijah ter ostalih ukrepih, namenjenih za pospeševanje izvoza
 - analiza izpadov izvoza po delovnih organizacijah
 - informacija o izvajanju sanacijskega programa v DO Elektrozveze in DO Mikroelektronika
- Poročilo o poslovanju SOZD Iskra od 1.1. do 30.9.1982
 - informacija o pripravi Letnega programa SOZD Iskra za leto 1983 in predlog sklepa o začasnem financiranju dejavnosti organizacij skupnega pomena in izvajanja nalog skupnega pomena
 Poročevalec: Zoran Polič
- Poročilo o realizaciji zunanjetrgovinske menjave SOZD Iskra v obdobju januar—november 1982
 - Poročevalec: Miloš Resnik
- Predlog načrta in vrstnega reda investicij SOZD Iskra za leto 1983
 - Poročevalec: Fabio Škopac, Jože Šurc
- Sklepi XI. konference mednarodnega trženja Iskre — Brdo '82
 - Poročevalec: Peter Cuderman
- Poročilo o izvajanju zaključkov I. strokovne konference s področja varstva pri delu v SOZD Iskra
 - Program aktivnosti za izvedbo nalog iz zaključkov 2. strokovne konference o humanizaciji dela v SOZD Iskra
 - Poročevalec: Mitja Fortič, Jože Štrukelj
- Poročilo komisije za družbeno institucionalno propagando o izvajanju programa z izhodišči za delo komisije
 - Poročevalec: Meta Maksimovič
- Osnutek Samoupravnega sporazuma o kadrovski politiki SOZD Iskra
 - Poročevalec: Boris Mužić
- Osnutek Samoupravnega sporazuma o nagrajevanju posebnih dosežkov v SOZD Iskra na področju inovacij s podeljevanjem »Inovacijskih nagrad Iskre«
 - Poročevalec: Miloš Kobe
- Poročilo o delu razpisne komisije in predlog za imenovanje dveh članov KPO SOZD Iskra
 - Poročevalec: Janez Kern
- Predlog za imenovanje delegata OZD neposrednih podpisnik Družbenega dogovora o izgradnji in financiranju KD Ivan Cankar
 - Poročevalec: Janez Kern
- Vprašanja delegatov.

Na referendumu, dne 14.12.1982, so se delavci TOZD izjavljali o predlogu Samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju delovne organizacije in temeljnih organizacij v njeni sestavi ter spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo ter delavci TOZD AIN, UZ in delno delavci TOZD Radijske zveze o organiziranju nove temeljne organizacije.

Na podlagi rezultatov glasovanja, je komisija za izvedbo referenduma v delovni organizaciji ugotovila, da se je od skupnega števila glasovalnih upravičencev, izjavljanja udeležilo 90,9 %.

S tem je tudi narejen pomemben korak v izvajanju sanacijskega načrta, vendar pa tesen izid glasovanja v nekaterih TOZD opozarja, da bo potrebno še veliko narediti preden bo DO zažive kot homogen in dinamični kolektiv. Brez slednjega pa se DO Elektrozveze ne bo mogla spoprijeti s svojimi nič kaj lahki problemi, kot so: pomanjkanje deviznih sredstev za reparable material, nelikvidnost, uvajanje novih izdelkov v proizvodnjo, itd.

Ob vsem tem se bo vsak posameznik v DO moral nujno zavedati, da bo kakršnakoli nesloga, udarila na celotni kolektiv še z večjimi težavami.

Dogodki zadnjih tednov pred referendumom tudi pričajo, da se je v DO Elektrozveze sicer težko dogovarjati, vendar pa se le da in tudi marsikaj se da izpeljati, če je le dovolj jasno in prepričljivo podano.

Delavski svet delovne organizacije je na predlog KPO na seji, dne 6.12.1982, razrešil dosedanjih dolžnosti predsednika in člana KPO, kar je v skladu s sanacijskim načrtom TOZD in DO ter samoupravnim sporazumom o spremembah v organiziranju delovne organizacije in temeljnih organizacij v njeni sestavi ter spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo s tem, da svoje funkcije opravlja do 31.12.1982.

B.Č.

POTREBE PO SODELAVCIH

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje v obsebnih projektih zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 88. členom samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD objavljali splošne sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne morejo zagotoviti ustreznega dela ter tista, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljeni bomo tudi razpis za vodilne in vodstvene dele in naloge. V glasilo, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo pripadle k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 2, Ljubljana, Š 11, telefon 213-213, int. 21-25.

ISKRA ELEKTROZVEZE

1. FINOMEHANIKA

Pogoj: poklicna šola KV OD 11.000 din

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili pošljite v 15 dneh na naslov Iskra Elektrozveze Kadrovska služba, Stegne 11, Ljubljana

ISKRA — ŠIPO TOZD ELEKTROMOTORJI ŽELEZNIKI

Samostojni konstrukter

1 izvajalec

za samostojno projektiranje s konstruiranjem orodij in naprav.

Pogoj: diplomirani strojni inženir in 2 leti delovnih izkušenj.

OD najmanj 16.000,00.

Konstrukter delovnih naprav 1 izvajalec

Pogoj: strojni inženir in do 4 let delovnih izkušenj.

OD najmanj 13.000,00 din.

Zaželeno so delovne izkušnje iz proizvodnje in orodjarne, delo v konstrukciji orodja in naprav.

Elektromehaničar 3 izvajalci

Pogoj: končana poklicna elektro šola.

Zaželeno delovne izkušnje.

OD najmanj 10.000,00 din.

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Stanovanj ni.

Prijave z dokazili naj interese pošljejo na kadrovski oddelek TOZD ISKRA Železniki, Otoki 21, v roku 15 dni od objave.

ISKRA TELEMATIKA, KRANJ

vabi k sodelovanju

dinamične, inventivne in iniciativne strokovnjake

za opravljanje del pri razvoju, tehnologiji, proizvodnji, kontroli, projektivi in prodaji lastnega telekomunikacijskega sistema. Nove sodelavce nameravamo zaposliti na naslednjih strokovnih področjih

1. V Kranju:

- mikroprocesiranje
- multiprocesiranje
- medprocesorsko komuniciranje
- komuniciranje človeka s sistemom
- programiranje sistemov v realnem času
- razvoj digitalnih in analognih vezij
- PMC komutacije
- digitalni integrirani telekomunikacijski sistemi
- digitalno procesiranje signalov
- zajemanje in komutacije podatkov
- mehanska konstrukcija za elektronski sistem
- teorija diskretnih sistemov, zanesljivosti, čakajočih vrst in prometa
- projektiranje in razvoj kompleksnih preizkusnih sistemov
- razvojne naloge s področja filozofije preizkušanja
- raziskovalna dela s področja zanesljivosti in sistema vzdrževanja
- razvojne naloge
- projektiranje strojev in linij
- razvoj telekomunikacijskih terminalov
- obdelava tehnologije telekomunikacijskih terminalov
- načrtovanje in spremljanje kakovosti
- proizvodnja sestavnih delov za vgradnjo v telekomunikacijske terminale
- proizvodnja telekomunikacijskih terminalov
- planiranje proizvodnje

2. V Ljubljani:

- projektiranje in prodaja telekomunikacijskih sistemov na domačem in tujem trgu
- Za opravljanje naštetih del vabimo k sodelovanju:
 - doktorje in magistre elektrotehničnih, matematičnih in fizikalnih znanosti
 - diplomirane inženirje elektrotehnik, računalništva, telekomunikacij, industrijske elektronike, fizike, matematike in strojništva
 - inženirje elektronike in strojništva
- Za vsa dela so zaželeno ustrezne delovne izkušnje, kandidate brez prakse pa bi zaposlili na pripravniških delovnih nalogah.
- Novim sodelavcem nudimo:
 - strokovno in znanstveno izpopolnjevanje ter sodelovanje z domačimi in tujimi znanstvenimi in produkcijskimi institucijami
 - nagrajevanje glede na sestavljenost opravljenih del in nalog, individualno učinkovitost, iniciativnost in inovativnost
- Vsi kandidati lahko dobijo dodatne informacije o delu in delovnih pogojih, vključno z ogledom delovnih prostorov v Kranju in Ljubljani.
- Pisme prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: ISKRA TELEMATIKA KRANJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 KRANJ, telefon 22221, int.: 35-64.

Izvoz narekoval nove proizvodne prostore

Pet obdobji Centra za elektrooptiko

V osebnih izkaznicah Iskrinega Centra za elektrooptiko je zapisano, da je bil laboratorij za tehnično optiko ustanovljen 15. februarja 1964. leta v okviru tedanjega Zavoda za avtomatizacijo. Z ustanovitvijo laboratorija za tehnično optiko je njegov prvi sodelavec in pobudnik, danes žal že pokojni dr. Zvonko Krevelj, zastavil program dela na laserskih in laserskih napravah.

Se istega leta je laboratorij pridobil novih sedem sodelavcev, do konca leta 1965 pa se je laboratorij kadrovsko podvojil. Že leta 1965 je zasvetil v laboratoriju prvi v Jugoslaviji izdelani laser.

To je bil plinski He-Ne laser, ki je takrat pomenil prvi večji uspeh laboratorija. Prvo obdobje je trajalo vse tja do 1968. leta, v tem času je potekalo izključno raziskovalno delo, ki so ga financirali v glavnem raziskovalni skladi.

Ob koncu 1967. leta je bilo v laboratoriju že 16 zaposlenih, od tega devet diplomiranih inženirjev. Takrat je oddelek že nudil prve končne izdelke, plinske He-Ne laserje in jih tudi začel izvažati v Zvezo republiko Nemčijo.

Drugo obdobje CEO zajema čas od 1969. do 1973. leta. Zanj je značilna razširitev raziskovalnega dela tudi na razvojno dejavnost. Takrat je CEO sklenil tudi prve pogodbe za proizvodnjo in oblikoval razvojno tim, ki je organizacijsko temeljil na fizikih, elektroniki, strojniki in mehaniki ter optičnih delavnicah. V tem obdobju je imela celotna CEO zaposlenih povprečno 30 sodelavcev.

Tretje obdobje zajema leta od 1974. do 1980 in zanj je značilna razširitev raziskovalnega dela v njegovo finalizacijo, kot pravijo v CEO proizvodnji. Za to obdobje je značilna ekstenzivna rast CEO. Kajti obrambne potrebe in prodor na tuje tržisce so pokazale, da so rezultati raziskovalno-razvojnega dela CEO tako presenetljivo dobri, da je bilo potrebno čimprej uvesti proizvodnjo in prodajo znanja, materializirano skozi proizvode CEO.

Vse to se je odrazilo tudi v zaposlenosti, ki je začela zelo naraščati, saj so v CEO od 1.1.1975, ko je bilo tam zaposlenih 60 ljudi, prišli 1.1.1980 kar na 314 zaposlenih, kar pomeni šestkratno povečanje zaposlenosti, celotni prihodek se je povečal dvanaestkrat in celotni dohodek trinajstkrat. V tem obdobju so začeli tudi s prvo fazo investicij ter tako omogočili delovne pogoje za novo zaposlene delavce.

S 1.1.1975 je CEO postal temeljna organizacija v okviru Iskrine delovne organizacije "Elektromehanika" v Kranju.

Četrto obdobje zajema leta od 1981 pa do danes, ko je CEO postal enovita samostojna delovna organizacija. To, četrto obdobje bi lahko označili tudi kot obdobje konsolidacije DO, saj je obdobje burne rasti prineslo nemalo organizacijskih vrzeli, ker je bilo vse podrejeno tako doseganju kvalitete kot tudi kvantiteti razvoja in proizvodnji. V to obdobje sodi tudi druga faza nove investicije CEO, ki je zdaj pripeljana do kraja in bo odpravila večino pomanjkljivosti, ki so se doslej kazale med sedanjo proizvodnjo.

Ob koncu 1981. leta je bilo v CEO zaposlenih 355 sodelavcev, od tega 102 z visoko izobrazbo. CEO daje velik poudarek raziskovalno-razvojnemu delu, s katerim se ukvarja 90 sodelavcev. Peto obdobje pa se začena zdaj, z odprtjem novih proizvodnih prostorov, ki bodo omogočili ob 375 sodelavcih še višjo in kvalitetnejšo proizvodnjo, ki je v glavnem namenjena naši obrambi in za izvoz na tuja, konvertibilna tržišča.

Kot je razvidno iz tega kratkega pregleda osemnajstletnega delovanja Centra za elektrooptiko, je značilen zanj predvsem razvoj lastnega znanja ter njegovega uspešnega prenosa v proizvodnjo, kar vse je omogočilo ne samo burnega razvoja delovne organizacije, temveč tudi njen sodoben program, ki temelji na laserski tehniki in obsega za sedaj laserske naprave in sisteme v teletetriji, optične komunikacije, uporabnost infra rdeče tehnike in tehnološke raziskave s področja fiber optike in tankih slojev. Pri tem pa je treba še poudariti, da se je CEO s samo upravnim združenjem v SOZD Iskra dogovoril za skupno izvajanje denarnega poslovanja, kakovosti in metrologije, informacijskega sistema, organizacije dela in upravljanja ter obveščanja. Seveda pa delujejo v okviru SOZD tudi njegove družbenopolitične organizacije, pomembno pa je tudi, da CEO zavestno skrbi za solidarnost v celotni Iskri, kakor tudi za skupen nastop Iskre v posameznih primerih.

Končana II. faza izgradnje CEO

Prva faza izgradnje Iskra CEO, ki je bila končana 1979. leta, ni omogočila samo zaposlitve novih sodelavcev, temveč tudi povečanje proizvodnih zmogljivosti in razvojnih aktivnosti. Iskrini laserski razdaljemerji so tako doma kot na tujem našli veliko zanimanje. Dohodek, ki ga je CEO ustvaril z izvozom, je vlagal v razvojne aktivnosti in s tem v nova znanja, razvoj in izboljšanje kvalitete izdelkov ter začel tek del na novih področjih proizvodnje.

Vse to pa je terjalo nove prostore za razvojno delo ter ustrezne spremembe aktivnosti. Zato so se v CEO odločili, da bodo k 8.000 kvadratnim metrom, zgrajenim v prvi fazi, dodali v drugi fazi še 5.000 kvadratnih metrov novih površin, za nove programe.

Druga faza izgradnje, ki jo bodo odprli 24. t.m. ali preprosteje povedano, novih 5.000 m² delovnih površin bo omogočila, da bo CEO še hitreje razvijal in osvajal nove proizvodne programe s področja laserskih razdaljemerov, saj imajo v razvoju novo generacijo omejenih naprav, od katere pričakujejo, da bodo ohranili konkurenčno sposobnost, tako na domačem, kot tudi na tujem trgu. Laserski razdaljemerji pa so čedalje pogostejši vključeni v kompleksnejše sisteme, zato je seveda razumljivo, da bodo razvoj in proizvodnjo

usmerili tudi v integracijo laserjev v kompleksnejše sisteme.

Na trgu je očitna hitra rast potreb po optičnem vlaknu ter po drugih elementih ter sestavnih delih za sisteme optičnih komunikacij za razne vrste načinov uporabe. Zato so v CEO ocenili, da je program optičnih komunikacij tržno zanimiv in so začeli z delom tako, da danes lahko pokažejo poizkusno proizvodnjo multimodnega optičnega kabla z atenuacijo 2 db na kilometer, doma narejene pripomočke, merilne instrumente, emiterje, sprejemnike, repetitorje itd.

Tako je v Ljubljani že vzpostavljena poskusna fiber-optična zveza, na vrsti pa je priprava aparatov in tehnoloških postopkov za serijsko proizvodnjo, profesionalno instalacijo in inženiring optičnih komunikacijskih sistemov.

In seveda je tu tudi program plinskih laserjev, ki je sodil med prve programe CEO. Delo na tem programu je bilo zaradi denarnih težav prekinjeno, sedaj pa je ponovno oživel. Tako so izdelali že več modelov CO₂ laserjev za splošno uporabo, ki v nekaterih primerih že lahko nadomestijo klasične obdelovalne stroje.

Ob koncu omenimo še to, da so začeli s samostojnim razvojnim delom tudi na področju termoviziji, ki sodi med najperspektivnejša področja elektrooptike.

Lepi spomini na prve začetke

Ing. Ana Švajger, vodja laboratorija za tanke sloje v CEO je zagotovo ena izmed prvih sodelavk CEO, saj nosi št. 1. v seznamu evidence zaposlenih v CEO, medtem ko je št. 2. imel pokojni direktor in ustanovitelj CEO dr. Zvonko Krevelj. Zato smo ob tej priložnosti naprosili ing. Švajgerjevo, da bi nam obudila spomine na pretečeno pot Centra za elektrooptiko. Na vprašanje, kako gleda danes na pionirske, začetne čase CEO pred osemnajstimi leti nam je ing. Švajgerjeva odgovorila:

»Spomini nazaj so mogoče lepi, kot so sedanjí vtisi. Človek namreč vedno gleda nazaj nekoliko sentimentalno na

skromne začetke. Vendar je vesel, ko vidi, kaj je nastalo iz tistega, kar smo nekoč imeli — bili smo brez opreme,

brez znanja, imeli pa smo dobrega vodjo, človeka, ki je vedel, kaj želi, kaj potrebujemo, ki je znal poskrbeti za opremo in ki je zaupal mladim ljudem brez vsakršnih izkušenj. Tako je v teku skoraj dvajsetih let iz skromnega števila nekaj ljudi nastal več kot 300-članski kolektiv».

Pokojni dr. Krevelj je vsekakor bil motor celotne današnje Elektrooptike. Bi mogoče na kratko obudili spomin nanj prav ob tej priložnosti, saj se mi zdi, da je to tudi najlepša počastitev njegovega spomina?

»Ka sem omenila, da smo imeli tako dobrega vodilnega človeka, sem pozabila povedati, da je bil to dr. Krevelj. Zdi se mi, da je elektrooptika tesno povezana z njegovim delom in imenom.

Dr. Krevelj je bil enkrat, ne zato, ker bi bil nekaj posebnega, ampak zato, ker je bil res velik znanstvenik, menager in velik človek. Vsem starim sode-

Ing. Ana Švajger

lavcem CEO je lahko samo žal, da ga ni več med nami. Razen dr. Krevelja, ki je bil res izreden, moram še poudariti, da je znal zbrati okrog sebe tudi zelo dober vodilni kader — pri tem mislim na takratnega šefa razvoja, vodjo produkcije in splošnih služb. Vsi ti štirje skupaj so našo Elektrooptiko pripeljali na današnje stropnje.

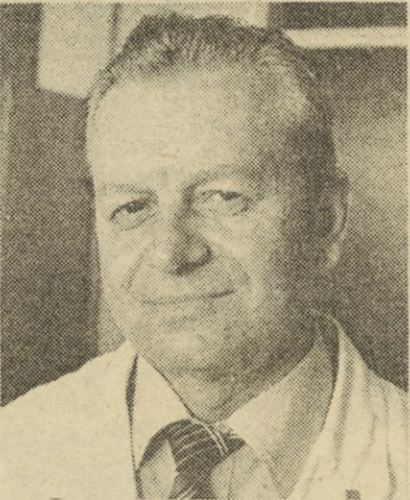
In končno moram omeniti še Franca Dobnikarja, ki je prav tako veliko prispeval k ustanavljanju novega CEO.

Danes Elektrooptika zaposluje pretežno mlade ljudi — znanstvenike. Verjetno ste kot ena najstarejših tukajšnjih strokovnjakinj tudi mentor ter duhovni vodja teh bodočih delavcev in znanstvenikov. Kako gledate na vključevanje v delo in na znanje mlade generacije inženirjev in tehnikov?

»Verjetno imam res največ praktičnega znanja. Ne morem pa trditi, da imam zato danes največ teoretičnega znanja in prav zaradi tega mi je prihajanje teh mladih ljudi v veliko pomoč. Kot celota se tako res lahko vsi izpopolnjujemo, saj mladi prinašajo novo znanje, nov polet, ideje obvladajo nova področja, in imajo znanje iz predmetov, ki jih mi takrat med študijem še sploh nismo imeli. Tako tudi zelo dobro sodelujemo,« je končala naš kratki pogovor ing. Ana Švajger.

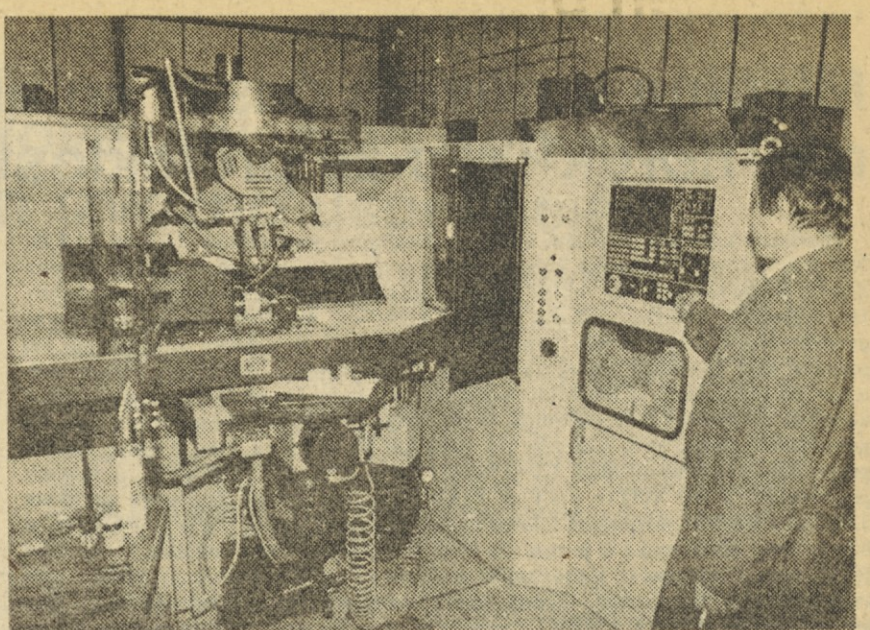
Sposobni smo napraviti skoraj vse

Naš drugi sogovornik iz Iskre CEO je bil ing. Ilija Rajver, tehnični svetovalec in nosilec številke 3. v kartoteki, oziroma življenjepisni knjigi Centra za elektrooptiko. Na vprašanje, kakšni so njegovi spomini na tiste prve dni pred skoraj dvajsetimi leti, pa nam je odgovoril:

Ing. Ilija Rajver.

»Predvsem smo imeli zelo malo instrumentarija. Začeli smo tako rekoč iz nič. Ob tem moram priznati, da je bil dr. Krevelj izredno pogumen človek, poleg

Obdelovalni stroj CNC.

vsega, kar je povedala že ing. Švajgerjeva. Ne samo, da je vedel, da imamo temeljno znanje za naš posel, ampak je tudi verjel v to, da lahko napravimo tudi tisto, kar vidimo novega v revijah, kar pravijo drugi in podobno.

Treba je še reči, da je dr. Krevelj zelo skrbno izbiral kadre za elektrooptiko. Delo, ki ga opravljamo, je namreč zelo kompleksno, imeti moramo strokovnjake kar za tri, štiri stroke — optiko, mehaniko, elektroniko, računalništvo...

Vse to je dr. Krevelj upošteval, ko je formiral kolektiv; v začetku nas je bilo dvajset v kolektivu, od teh je bilo 16 z visoko izobrazbo, kar je pomenilo, da smo imeli z vsakega področja po enega ali dva strokovnjaka. Tako se nam je posrečilo opraviti posel, s katerim smo

začeli in tako razviti kolektiv, znanje, kadre itd.»

Danes ste v CEO svetovalec in ste s celotnim kolektivom prešli dolgo pot od ustanovitve CEO do danes. Kako pa gledate danes na vašo delovno organizacijo?

»Mislim, da je kolektiv zdaj usposobljen za nadaljnje naloge, za še bolj kompleksno delo na instrumentih. Mimo tega, da razvijamo ustrezne instrumente, jih delno tudi proizvajamo.

Nimamo namreč možnosti, da bi tako hitro dobili od drugih kooperantov elemente ali izdelovali podsklope, tako da smo nekaj prisiljeni tudi sami delati. Drugače pa je zdaj naš kolektiv na takšni ravni, da smatram, da je sposoben napraviti skoraj vse.»

D.Ž.

ISKRA—AVTOMATIKA

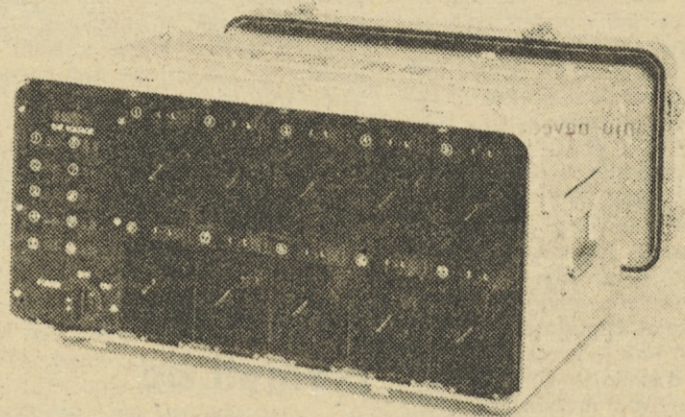
Izdelali smo tisoči CA — 69

Med profesionalne naprave za napajanje, ki v zadnjem obdobju prevladujejo nad širokopotrošnimi izdelki v proizvodnem programu TOZD Napajalne naprave iz Novega mesta, sodi tudi polnilnik CA—69. Ta izdelek je v letošnjem letu tudi glavna izvozna naprava, saj je z izjemo prvih 21 kosov celotna količina 1100 kosov namenjena na zunanji trg.

med transportom pa je ohišje vodotesno.

Izdelek je bil razvit v približno šestih mesecih. Ker je šlo za novo tehnologijo in nove pristope, je uvajanje v proizvodnjo in tudi nadaljna izdelava pomenila za vse službe in posameznike več pozornosti, odgovornosti in kvalitete dela, saj stroga kontrola s strani kupca ničesar ne spregleda.

Izdelati smo morali številne priprave in šablone, med drugim tudi mizo za tre-

Polnilnik CA—69.

Prav v tem času pa smo praznovali v tovarni manjši jubilej. S skupnimi močmi in velikim prizadevanjem vseh zaposlenih, smo uspeli izdelati že tisoči polnilnik CA-69. Verjetno ni potrebno posebej poudariti, kaj nam proizvodnja tega izdelka pomeni. Prinaša nam prepotrebne devize, s katerimi zagotavljamo oskrbo z repro materialom za proizvodnjo tega in drugih izdelkov, omogočila pa nam je tudi povečanje osebnih dohodkov. Polnilnik je v tehničnem smislu profesionalen izdelek in je kot tak ustrezen za izvoz tudi v druge države.

In kakšen je ta polnilnik?

Polnilnik služi za polnjenje do 10 NiCd akumulatorjev tipa AM8, ali AM16, s konstantnim tokom 200 ali 400mA. Napajalna napetost je lahko izmenična od 187 do 242V, ali pa enosmerna od 11 do 32V. Polnjenje poteka avtomatsko, kajti polnilnik po vložitvi akumulatorjev sam izbere režim polnjenja, ki traja 14 ur in se samo prekinje. Čas polnjenja posameznega akumulatorja lahko odčitamo na LED displeju. V primeru izpada napajalne napetosti si digitalne ure zapomnijo čas polnjenja pred izpadom, zato se po vrnitvi napetosti polnjenje nadaljuje do efektivnih 14 ur. Napetost polnjenja akumulatorjev merimo s centralnim digitalnim voltmetrom. Temperaturno področje delovanja je od —25 do plus 60 stopinj Celzija, teža je 28 kilogramov,

senje gotovih izdelkov. Zaradi kratkega dobavnega roka in obsežnosti posla, smo vključili v sodelovanje tudi številne kooperante, ki nujnost izvozne usmeritve razumejo in podpirajo.

Seveda je kvaliteta faktor, ki se v izdelku vgrajuje in jo zato zahtevamo tudi od kooperantov. Ohišje nam izdelujejo v Trzinu, žične oblike v TOZD ELA, tiskane ploščice ATC Kranj in na Pržanu, tiskana vezja Iskra v Kostanjevici, kontakte Center slepih iz Škofje Loke, embalažo EGP Škofja Loka in Zlit Tržič, kosiranje izvaja TOZD Hipot, črtnjenje pa IMV. Poleg organizacij združenega dela je v omenjeno proizvodnjo vključen tudi zasebni sektor.

Da si bomo zagotovili svoj delež v izvozu za danes in v bodočnosti, si moramo vsi skupaj in vsak na svojem področju prizadevati predvsem za kvaliteto naprav. Naprava CA—69 je zahtevna. Skoraj da ni nikogar v tovarni, ki bi ne delal nekaj za njo in čigar morebitna napaka se ne bi odražala na izdelku. Slabih naprav nihče ne kupuje, kako razvita pa je elektronska industrija v svetu pa tako vsi vemo. Zato si bomo prizadevali za boljše in kvalitetnejše delo, za odpravo slabosti in napak in ustvarjanje pogojev za proizvodnjo in prodajo kvalitetnih izdelkov, primernih tudi za izvoz.

Alojz Kaferle
Avgustin Avbar

Mladina v novem času: so akcije na »horuk« res že preteklost?

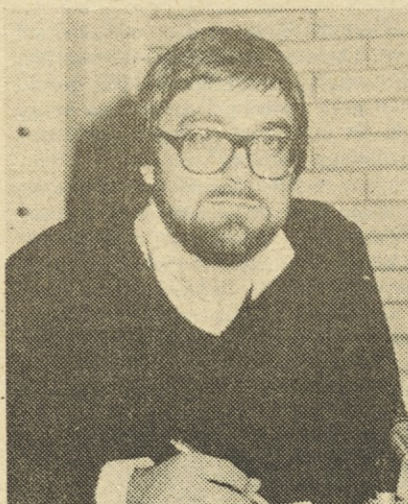
Mladina v Iskri ima od petka, 10. decembra, novo predsednico. JANJA ŽLEBNIK iz DO Iskra Telematika, ki bo v sedanjem mandatnem obdobju na čelu Iskrine ZSMS, je bila izvoljena na volilno programski konferenci Iskrine mladine, ki je bila 10. decembra v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani. Najširše srečanje mladih, ki predstavljajo skoraj polovico vseh Iskrinih delavcev, je bilo dobro organizirano, saj prisotni niso izgubljali odvečnih besedi z nastevanjem aktivnosti posameznih osnovnih organizacij, ali koordinacijskih svetov. Skoraj vsa poročila o dejavnostih, s katerimi se ukvarja Iskrina mladina, so bila zbrana v priložnostnem biltenu tako, da govorniki z referati na to področje niso posegali. Konferenca, ki so ji poleg mladih prisostvovali tudi predsednik KPO SOZD Iskra ANTON STIPANIČ, pomočnik predsednika KPO SOZD PAVLE GANTAR, predsednik Iskrinega sindikata JANEZ KERN in predsednik Iskrine borčevske organizacije TONE OROŽIM, je bila izrazito problemska in je razkrila vrsto perečih problemov mladih. V ospredju je bil »brez konkurence« stanovanjski problem v vsej širini in ta je po vtisih z vrste razpravljanj res upoštevanja vredna. Sicer pa so mladi pripravili referate tudi o drugih vprašanjih. JOŽE KAMBIČ iz Semeča je govoril o nagrajevanju po delu, BERNARD BEČAN iz DO Telematika se je poglobil v problematiko položaja in vloge ZSMS v temeljnih organizacijah, DANILO ZORMAN iz Široke potrošnje je spregovoril o specifični problematiki mladine v delovni organizaciji, ki je prostorsko razdrobljena, MAKŠ ŠTROMAJER iz DO Kibernetika je svoj referat posvetil vključevanju mladih v skupna prizadevanja za doseganje kar največjega izvoza, AVGUŠTIN CIUHA je govoril o delu mladinskega pohodnega odreda »99d«, STANE FLEISCHMAN pa o problematiki dela komisije za informiranje pri koordinacijskem svetu ZSMS SOZD Iskra. S posebno pozornostjo pa so mladi seveda prisluhnili besedam predsednika KPO SOZD Iskra ANTONA STIPANIČA.

Izobraževanju poseben poudarek

Rdeča nit besed, ki jih je mladim namenil Anton Stipanič, je bila namenjena vsem oblikam izobraževanja mladih kot temeljnega pogoja za napredek in nadaljnji razvoj vseh delov Iskre. Neposredni začetek spremljanja izobraževanja mladih, ki bodo svoje delo združili v Iskri, je štipendiranje. To v zadnjem času stagnira, kar ne obeta nič dobrega. To še posebej zaradi

1983. Bo tudi ta dokument preoptimistično oblikovan, tako kot je bil plan za letošnje leto? Kako je z zaposlovanjem štipendistov?

— Gospodarski plani pri nastajanju vključujejo tudi zahteve širših družbenopolitičnih skupnosti, ki niso vedno dosegljive. Vse OZD v Iskri tudi ne morejo docela realno načrtovati, tako je sklepni dokument lahko tudi preveč

Sekretar KS ZSMS SOZD Iskra je postal IZTOK URBANČ, dosedanjí predsednik KS ZSMS SOZD Iskra. V svojem izjavljanju na konferenci je poudaril pomen stališč mladih delavcev pri sprejemanju poslovnih in samoupravnih odločitev. S tem v zvezi je poudaril, da so bila prizadevanja za številčnejšo zastopanost mladih v samoupravnih organih DPO uspešna, da pa še vedno ni dovolj trdnih povezav med stališči ZSMS in delom mladih delegatov. Poudaril je tudi pomen klubov štipendistov, ki naj bi bili osnova za pridobivanje mladih intelektualcev za delo v ZSMS, žal pa so zaživel le v nekaterih DO.

dina ne klone pred perečimi težavami sedanjega gospodarsko političnega trenutka.

Mladina nadaljuje akcijo, ki so jo začeli borci

Predsednik Iskrine borčevske organizacije TONE OROŽIM je dejal, da je v Iskri ostalo le še 300 borcev. Vendar, kar je najpomembnejše, so bili prav oni tista energična generacija, ki je odločilno vplivala na razvoj Iskre. Tudi mladina sedaj ne sme zatajiti, saj dela v bistveno lažjih razmerah kot takoj po osvoboditvi. Tudi Tone Orožim je poudaril izreden pomen izobraževanja vseh vrst, posebej pa se je zadržal tudi pri uvajanju tesnejše povezave med nagrajevanjem in delovno učinkovitostjo.

Je sedanje nagrajevanje ustrezno?

Tako se je spraševal Jože Kambič iz DO Kondenzatorji. Ugotavljal je, da so v Semeču uvedli nagrajevanje del in nalog, kjer je bilo to zaradi narave proizvodnje najprimernejše, opustili so delovna mesta in bolje povezali višino osebnih dohodkov od neposrednih rezultatov gospodarjenja. Vendar pa ugotavljajo, da sedaj veljavni sistem nagrajevanja ni dober, saj je razpon med najvišjim in najnižjim možnim osebnim dohodkom premajhen.

Poleg tega pa je za DO Kondenzatorji značilno še nekaj — najnižji osebni dohodki v Iskri. To je posledica velikih vlaganj v posodobitev tovarne. Pretežno na podlagi lastnih izkušenj in tehnologije so v slabih treh desetletjih

zamenjali ročno proizvodnjo z avtomatsko in povečali delovne prostore na 20.000 m². Ob tem so precej sredstev namenili tudi za gradnjo objektov družbenega standarda in rekreacije (Črmošnjice, Primostek, Rab); precej sredstev so namenili tudi za kreditiranje stanovanjske izgradnje in izobraževanja ter za zadovoljevanje širših družbenih in potreb krajevne skupnosti. (vrtec, stanovanjski bloki, pošta, asfaltne ceste itd.).

Mladi izgubijo preveč časa z reševanjem obrobni problemov

BERNARD BEČAN iz DO Telematika je razpravljal o vlogi osnovnih organizacij ZSMS v delovnih okoljih. Ugotovil je, da dobro znano resnico, da v okviru organiziranih mladinskih vrst

Kako povezati mladinsko dejavnost v razdrobljeni delovni organizaciji?

Delovna organizacija Iskra Široka potrošnja je med prostorsko najbolj razdrobljenimi DO v Iskri. Sedež delovne organizacije je v Skofji Loki, temeljne organizacije pa so v Železnikih, Retečah, Ljubljani, Vrhniki, Idriji in Sežani. Prostorska razseljenost pa iz gleda kot da se neposredno odraža tudi v naporih za oblikovanje skupne gospodarske politike in seveda tudi družbenopolitičnih usmeritev. Že nepovezanost znotraj delovne organizacije ovira doseganje marsikaterega cilja, v izredno zaostrenih gospodarskih razmerah pa udarjajo na površje tudi težave zaradi dohodkovne nepovezanosti z dobavitelji repromaterialov in zaradi premočne zaprtosti TOZD.

Tudi mladina v Široki potrošnji ugotavlja, da ima že skoraj vsaka temeljna organizacija oblikovano svojo malo DSSS, in tak način organiziranja tudi traja. Žal pa tudi za samo mladino še vedno velja, da ugotavlja nepravilnosti

Mladim ni vseeno, kako poteka izvoz

Kolikšno pozornost za doseganje čimboljših izvoznih rezultatov namenja mladina v DO Kibernetika, je orisal MAKŠ ŠTROMAJER. Že v začetku leta so se vse subjektivne sile v tej delovni organizaciji dogovorile, da bo doseganje čimvečjega izvoza na konvertibilno področje osrednja naloga.

Tako so tudi OO ZSMS v svoje delovne programe vključile poseben poudarek za realizacijo celotnega izvoznega načrta. Mladina se je tako opredelila za zaostren odnos do delovne discipline, izkoriščanja delovnega časa in delovnih kapacitet. DO Kibernetika se ne more pohvaliti z najmodernejšo proizvodno opremo, čeprav obstaja šele eno leto. Izdelke, ki jih želimo izvažati, pa moramo izdelati tako kvalitetno, da bodo konkurenčni na tujih trgih. Mladi so pripravljani, da povečajo skrb in odgovornost za kvaliteto izdelkov in storitev.

Težave z nabavo repromaterialov so na dnevnem redu, nemalokrat se zgodi, da material prispe, komaj tri do štiri dni pred zaključkom dobavnega roka. Mladi so ponovno dokazali, da te težave premostijo z nadurnim delom, v delovnih sobotah itd., čeprav stimulacija za to ni velika.

Primerilo se je celo, da so delavke zaradi nočnih nadur in dodatka izgubile otroške dodatke! Mladi so se vključili tudi v akcijo »Mladi inovator«. Povečali so aktivnost pri proizvodnji izdel-

deluje le majhen del vseh, ki bi po starosti lahko sodili v vrste ZSMS. To je hkrati vzrok in posledica interesnih področij, s katerimi izgubi mladina največ časa.

Prav ta področja pa skoraj po pravilu ne sodijo v spisek tistih, ki so za OZD življenjskega pomena, za mladino pa najzanimivejša. Bernard Bečan je menil, da uvajanje mentorjev, ki naj bi skrbeli za kvalitetnejše delo osnovnih organizacij ZSMS, ne vodi nikamor, saj kvečjemu spodbuja razraščanje negativne prakse, da mladina ne razrešuje sama svojih težav. V razpravi je ugotavljal, da tudi interes za mladinske delovne akcije upada, namesto da bi naraščal. Tudi to odraža vlogo mladine v temeljnih organizacijah!

Zanimivo vprašanje, ki ga je v svojem referatu sprožil pa govori o vlogi in učinkovitosti koordinacijskega sveta ZSMS SOZD Iskra. Menil je, da ga je mnogo premalo čutili v delu koordinacijskih svetov ZSMS v delovnih organizacijah in še manj neposredno v osnovnih organizacijah.

brez povezanosti s sosednimi osnovnimi organizacijami. Kako težko se tudi mladina dogovarja, dokazujejo že nezadovoljive udeležbe skupnih sestankov, velja namreč, da je zaradi mladinskega sestanka po pravilu izgubljen delovni dan, kar pa je seveda v temeljni organizaciji težko opravičiti. Tudi tu se dostikrat pokaže, da v Široki potrošnji mladinska organizacija ni popolnoma enakovredna DPO. Za uspešno delo pa so pomembne tudi informacije. Delo koordinacijskega sveta zaradi pomankljive informiranosti ni takšno kot bi lahko bilo, zaradi tega tudi ne zaživijo komisije, ki naj bi bile KS v pomoč. O povezovanju ZSMS z ostalimi DPO in samoupravnimi organi pa DANILO ZORMAN:

Ugotavljam, da je formalno sicer dobro, prav odgovorno ali neodgovorno opravljanje dolžnosti aktivnega samoupravljalca pa zagotavlja jutrišnji položaj ZSMS v delovni organizaciji.

Pohodni odred, informiranje

O delu mladinskega pohodnega odreda »99d« je govoril AVGUŠTIN CIUHA. Mlade je seznanil z osnovnim ciljem delovanja MPO »99d«, z obujanjem tradicij NOV. Govoril je tudi o nadaljnjem delu odreda in povabil mlade, da se priključijo tej organizaciji.

O delu komisije za informiranje pri KS ZSMS SOZD Iskra je govoril STANE FLEISCHMAN.

Komisija je pripravila gradivo za to konferenco, čeprav se v delu te komisije ne angažira toliko članov, kolikor je bilo prvotno načrtovanih. O nadaljevanju dela te komisije bo še tekle beseda na koordinacijskem svetu ZSMS, kjer bo sklenjen tudi dogovor o načinu in obliki informiranja znotraj ZSMS v Iskri.

Prioritetna naloga: reševanje stanovanjskih vprašanj

V razpravi o referatih in o tekočih problemih mladine je bilo na prvem mestu obravnavanje vse bolj perečega problema mladinske organizacije v Iskri — reševanja stanovanjskih težav. Prav vsi prisotni na konferenci so se strinjali, da je ta problem najresnejši, saj zaradi zmanjševanja sredstev za stanovanjsko izgradnjo prav mladi vse težje pridejo do stanovanj.

Tudi pravilniki o razdeljevanju sredstev za kreditiranje stanovanjske izgradnje vsebujejo največkrat določila, ki postavljajo v ospredje delavce z daljšim delovnim stažem.

Resolucije o izvajanju srednjeroč-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Delovno predsedstvo mladinske konference.

sedanje izobrazbene strukture delavcev v Iskri, ki je sicer v primerjavi z družbenopolitično skupnostjo in panogo ugodna, ne pa tudi v primerjavi s sorodnimi podjetji v tujini.

Prav zato ima poseben pomen tudi izobraževanje ob delu, iz dela in vse vrste dopolnilnega izobraževanja. Zlasti slednje je kljub nekaterim prizadevanjem pomanjkljivo, v panogi, v katero sodi tudi Iskra, pa brez sprotnega zasledovanja svetovnega razvoja, napredek ni možen. Naraščanje pomena vseh vrst izobraževanja pa ne sme zadržati niti sedanja, najdlje po 2. svetovni vojni trajajoča gospodarska kriza.

V nadaljevanju je predsednik KPO govoril tudi o sedanjem gospodarskem trenutku Iskre in o investicijah. Kljub nekaterim dosežkom (poskusno polno obratovanje Mikroelektronike, otvoritev naložbe v dopolnilne zmogljivosti Centra za elektrooptiko) pa je stanje še vedno nezadovoljivo. Pri sedanjem svetovnem razvoju bi morali v 15 letih, npr. zamenjati celotno tehnologijo, kar pa seveda pri nas še ne bo kmalu izvedljivo.

Anton Stipanič je odgovoril tudi na nekaj vprašanj: kako je z oblikovanjem gospodarskega plana Iskre za leto

optimističen. Drugače pa je z izvoznimi načrti — tu nobeno pretiravanje ni pretirano, saj moramo tudi s planom dvigovati moralo in spodbujati k čimvečjemu izvozu. To je tolikanj pomembnejše, pa naj gre tudi na račun varčevanja, saj si tako neposredno odpiramo nova tržišča. To pa nam — če odmislimo trenutne družbene potrebe — lahko samo koristi! Glede štipendistov pa zaenkrat velja, da v Iskri še nihče ni bil odklonjen, kvečjemu zaposlen v drugi temeljni organizaciji.

Mladina mora predreti zid sedanjih težav!

Predsednik Iskrinega sindikata JANEZ KERN je poudaril pomen sodelovanja organiziranih mladinskih sil pri vseh samoupravnih preobrazbah. Tako je podčrtal vlogo mladine pri uspešnem reorganiziranju kranjske Elektromehanike, pri aktivnem spreminjanju družbenoekonomskih odnosov v Iskri nasploh. Pri tem je posebnega pomena, kot je dejal, da prav mla-

Delegati med mladinsko konferenco.

Prvo leto Telematike in prihodnji načrti

Do Iskra Telematika Kranj — kljub mnogim skrbem ob reorganizaciji in objektivno zahtevni splošni družbenoekonomski situaciji doma in v svetu — svoje poslovno leto uspešno zaključuje. Doseganje ugodnih rezultatov je spremljalo obilo težav, a jih je novo vodstvo skupaj z vsemi delavci DO dovolj spretno odpravljalo. Kako bo naprej? Kaj nam bo prineslo prihodnje obdobje? Kaj moramo napraviti, kako se moramo obnašati, da bo naše gospodarjenje v vse bolj zaostreni gospodarski situaciji v prihodnjem letu lahko enako ali še bolj uspešno?

Na taka in podobna vprašanja nam je odgovorjal Bojan Klemenčič.

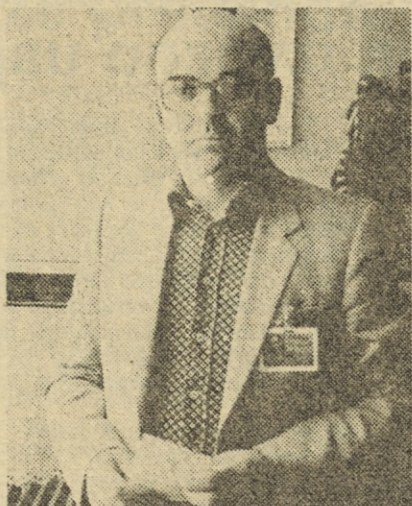
Te dni je v pripravi gospodarski plan Iskre Telematike za leto 1983. Najpomembnejši obrisi nalog delovne organizacije so v tem trenutku v grobem gotovo že znani. Zato bi morda začela kar s tem? Kateri so glavni načrti Telematike v prihodnjem poslovnem letu?

»Priprava omenjenega dokumenta je v zaključni fazi. Glavne konture njegovega oblikovanja so že bile dogovorjene, in to tako na področju domačega kot tujega trga. Slednji nam v bistvu diktira možnosti oziroma potrebe proizvodnega plana za prihodnje leto. Naj začenem z najvažnejšimi: s področjem izvoza. Predvidevamo, da bomo tudi v prihodnjem letu izvoz bistveno povečali glede na letošnjo realizacijo. V planu za leto 1983 je v celoti načrtovan izvoz v vrednosti 75 milijonov dolarjev, od tega 15 milijonov na konvertibilno področje, kar na tem področju pomeni 50 % povečanje.

Specifika našega plana je prav gotovo v tem, da celotni plan, tako za domače kot tuje tržišče, še ni v celoti pokrit z naročili. Pač pa je v teku vrsta aktivnosti, ki nam bodo — če prognoziram optimistično, za kar menim, da obstajajo realni razlogi — omogočile celotno pokritje. Vedeti moramo, da je obdobje, ko smo imeli — še posebej na področju domačega trga — naročila za leto ali dve naprej in je bil naš glavni problem v tem, kako izpolniti proizvodne zadolžitve, že za nami. V precejšnji meri ta položaj izvira iz tega, ker smo bistveno povečali naše zmogljivosti na vseh naših področjih in seveda iz bistveno težje situacije, tako na področju domačega kot tujega trga.

Stanje — kot ga ocenjujemo danes — v prihodnjem letu ne bi smelo biti kritično. Naš planski dokument je pravi plan, ni le statistika ali že sprejeta obveznost — je tudi plan tega, kako si bomo s svojo aktivnostjo zagotovili možnosti za plasma naših proizvodov.

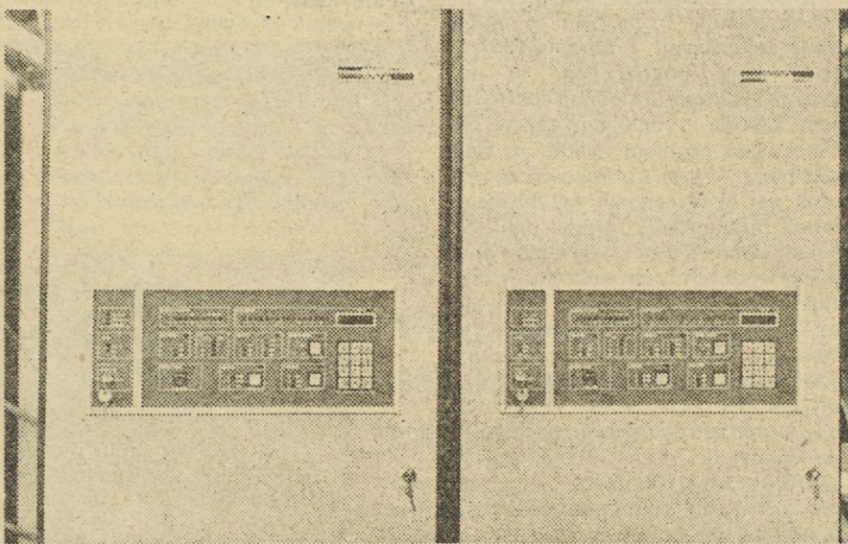
Glavne značilnosti tega plana so v tem, da spet povečujemo proizvodnjo naših telefonskih aparatov, predvsem na račun vpeljave oz. povečanja serijske proizvodnje družine ETA 80, zraven pa tudi sekretarske garniture ISICOM SUPER, ki se v planu za leto 1983 pojavlja kot serijski proizvod. Tudi na področju proizvodnje elektronskih telefonskih central, ki so vezane na našo ekspanzijo na zunanje trge, se predvideva bistveno povečanje. Podobno poveča-

Glavni direktor DO Iskra Telematika Kranj Bojan Klemenčič, dipl. ing.

osnovne pogoje: homologacijo našim izdelkom. Tudi na nekaterih drugih področjih računamo, da se bodo — ob seveda bistveno povečanih in dodatnih naporih — odprle nove možnosti. Zlasti zanimiva je Mehika, kjer bomo v naslednjem letu svoja prizadevanja bistveno okrepili.

Na področju našega največjega izvoza — v Sovjetsko zvezo — planiramo izvoz v vrednosti 60 milijonov dolarjev, od tega za 40 milijonov javnih central, ostalo pa central za funkcionalna omrežja,

V letu 1982 je uspešno stekla proizvodnja procesnega računalnika 1602, ki je namenjen za krmljenje telefonske centrale Metaconta 10—CN. Na sliki: Kontrolna plošča računalnika 1602.

crossbar central in telefonskih aparatih. Za področje našega največjega konvertibilnega kupca — t.j. Iraka — kjer smo v letošnjem letu zabeležili največje povečanje računa, da bomo kljub nekaterim težavam, ki

central družine Metaconta; predvidevamo povečanje proizvodnje končnih central ISKRA 500 A, podobno pa tudi na področju celotne družine elektronskih hišnih central in telefonskih aparatov. Pri družini hišnih central moramo — tako doma kot v izvozu — posebno pozornost posvetiti vprašanjem zanesljivosti njihovega delovanja in vzdrževanja, kar se nam pojavlja kot nova, zahtevna postavka, ki bo pogojevala našo nadaljnjo perspektivo na tem področju.

Poleg tega bomo v prihodnjem letu obravnavali tudi zanimiv tehnološki oz. izvozni projekt za sodelovanje s firmo IBM na področju večplastnih tiskanih vezij in napajalnikov, kar spet predstavlja novost v našem pristopu oz. kvaliteti našega vključevanja v mednarodno delitev dela.

— To so torej glavna predvidevanja za prihodnje leto. Kakšna prizadevanja pa so tekle v iztekajočem letu, da se nova DO Telematika prilagodi in oboroži za uresničevanje zastavljenih ciljev — zlasti tu mislim na novo organiziranost, na bitko za stabilizacijo, na ukrepe, ki jih narekujejo zaostrene gospodarske razmere in podobno?

»Predvsem o treh stvareh bi kazalo več spregovoriti — ne le zato, ker so bile v preteklem letu predmet naših velikih prizadevanj, pač pa predvsem zato, ker so bistveno vezane na naš nadaljnji razvoj. Te so: reorganizacija DO, naše investicije in naše programske prestrukturiranje.

Zelo pomembno je dejstvo, da smo začetne težave v delovanju naše DO uspešno premostili in da lahko ugotavljamo, da bomo letošnji proizvodni plan izpolnili 100 %, s tem da

Referendum uspel

Z referendumom in volitev v DSSS.

V septembru so delavci sprejeli sklepe, da nekateri deli delovnih procesov, ki so bili doslej v TOZD TEA in ATC, izpolnjujejo pogoje za ustanovitev TOZD.

Za dan 25. 11. 1982 je bil v teh delih razpisan referendum, na katerem so delavci sprejeli vsak svoj samoupravni sporazum o združenju dela delavcev v TOZD in statut TOZD. V prihodnosti se bodo torej v javnosti pojavljala imena, kot so: TOZD Raziskave in razvoj Kranj, n.sol.o., TOZD Tovarna tiskanega vezja Kranj, n.sol.o., TOZD Tovarna mehanskih konstrukcij in delov Kranj, n.sol.o., TOZD Tovarna telekomunikacijskih elementov, Kranj, n.sol.o. in TOZD Tovarna perifernih naprav in telekomunikacijskih terminalov Kranj, n.sol.o.

Ob tej priložnosti so tudi delavci TOZD TEL iz Blejske Dobrave spremenili svoj statut in izbrali novo ime: TOZD Tovarna posebnih telekomunikacijskih naprav Blejska Dobrava, n.sol.o.

Istega dne so delavci bodočih TOZD pristopili k samoupravnemu sporazumu o združitvi TOZD v delovno organizacijo — seveda s spremembami in dopolnitvami, ki jih je povzročila njihova

organizacija; za ustrezne spremembe in dopolnitve so se že odločili tudi delavci TOZD ATC in TOZD TEL.

S sprejetjem samoupravnega sporazuma o razporejanju sredstev, pravic in obveznosti so delavci uredili tudi premoženjske zadeve.

V TOZD MSO je bil zaradi specifičnih razmer, referendum 10.12.1982. Delavci so se odločili o sprejetju samoupravnega sporazuma o razporejanju sredstev, pravic in obveznosti ter o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO.

Omeniti velja, da so bili 25. 11. 1982 izvoljeni tudi vsi samoupravni organi, katerih oblikovanje je pogoj za registracijo novih TOZD, pa tudi novi člani, oz. delegati, ki jih je bilo zaradi reorganizacije potrebno izvoliti v samoupravneorgane delovne organizacije.

Druga faza reorganizacije DO Iskre Telematike Kranj bo končana v letu 1983, ko se bodo delavci TOZD ATC odločili o organiziranju dveh temeljnih organizacij v letu 1983, in sicer: Tovarne javnih telekomunikacijskih sistemov in Tovarne zasebnih telekomunikacijskih sistemov. Leon Petrevič

vodsko funkcijo usposobili za vsako od treh novih DO Iskre v Kranju, podobno pa urejamo tudi področje organizacije, skladiščenja in nekaterih drugih dejavnosti itd.

V neposredni zvezi z doslej povedanim naletimo na drugo vprašanje, ki je bistvenega pomena za razvoj naše DO — vprašanje investicij. Tu je treba povedati, da je osnovni investicijski elaborat, ki bi lahko omogočil nadaljnjo prostorsko in materialno opremljenost DO — še posebej za področje izvoza — še vedno v fazi strokovnega presojanja v Ljubljanski banki. To nam predstavlja precejšnjo oviro pri našem nadaljnjem razvoju, tako tudi pri vprašanju lokacijske zaokrožitve celotne DO z lasti večjo povezavo nekaterih strokovnih služb in TOZD kot bistvenim pogojem za bolj učinkovito in uspešno delo. Prav slednji problem je med tistimi, ki jih bomo morali v prihodnjem letu odpraviti, saj je to pogoj uspešnosti našega kvalitativnega dela in razvoja. Pri tem je pomembno tudi vprašanje nabave novega računalnika s široko razvito mrežo terminalov oz. materialne osnove našega poslovno informacijskega sistema, ki bo šele omogočila modernizacijo našega poslovanja. Po določenih začetnih težavah, ki jih realno lahko pričakujemo, bo omogočeno bistveno kvalitetnejše poslovanje na vseh področjih našega zelo zahtevnega proizvodno-poslovnega procesa. Prav nabava tega računalnika kot osnove za vzpostavitev informacijskega sistema bo omogočila tudi to, da bodo končno naši samoupravni organi dobili pravočasnejše in bolj kvalitetne informacije o bistvenih elementih gospodarjenja kot osnovo za samoupravno opredeljevanje in odločanje. Pri tem bo treba celotno DO, še posebej strokovne delavce, usposobiti za optimalno uporabo oz. načrtovanje in koriščenje tega informacijskega sistema.

Tretje pomembno vprašanje je naše programske prestrukturiranje oz. osvajanje novih programov. S tem v zvezi že vrsto let potekajo aktivnosti, tako med drugim tudi na področju mikroelektronike, kjer dobivamo prvo družino mikroelektronskih vezij, ki so bila razvita za potrebe telekomunikacij oz. Telematike. V letu 1983 se bodo ta vezja že pojavljala v naši serijski proizvodnji. Istočasno se odpirajo možnosti za širše povezovanje z mikroelektronsko industrijo, ne le doma, temveč tudi v svetu. Nastopajo kot pomemben tehnološki faktor pri prenosu našega znanja v druge dežele sveta.

Pred nami so naloge na področju izboljševanja našega obstoječega proizvodnega programa: vsi naši programi so na tem, da se stalno razvijajo. Se posebej pozornost nameravamo posvetiti razvoju terminalov in področju hišne telefonije. Na slednjem področju moramo čimprej realizirati novo družino elektronskih central. Naša največja in najtežja naloga pa je priprava nove družine javnih digitalnih elektronskih central. Pri tem ne moremo mimo spoznanja, da brez lastnega razvoja na nekaterih najbolj pomembnih področjih ne moremo pričakovati možnosti za izvoz, posebej ne na konvertibilno področje. Zato bo treba več pozornosti in materialnih osnov zagotoviti v lasten razvoj oz. lasten program, kakršnega bo možno plasirati na tuje trge in zraven prenašati našo tehnologijo.

Te izkušnje, ki si jih pridobivamo v novejšem obdobju, in tisto, kar planiramo za pri-

hodnje leto, pomeni, da se v širšem smislu uvrščamo v krog tistih proizvajalcev, ki so v stanju, da s svojimi lastnimi razvojnimi inovacijskimi dosežki in delom zagotavljajo program, kakršen se je sposoben v obliki končnih izdelkov ali kot prenos tehnologije predstaviti in konkurirati na zahtevnem tržišču. Pri tem bo pomembno povezovalno tako doma kot v svetu, saj je ne moremo pričakovati, da bomo lahko vse izdelke in tehnologijo lahko sami samostojno razvijali in obvladovali. To povezovalje je treba zaokrožiti do take mere, da se bomo usposobili za program, na katerem delujemo in na katerem je seveda vse močnejša mednarodna konkurenca. V zadnjem obdobju opažamo, da prihaja do vse večjega povezovalja tudi zelo velikih proizvajalcev telekomunikacijske opreme.

— Gospodarske ambicije Telematike so nedvomno pogojene tudi s kvaliteto samoupravnih odločitev v DO, le-ta pa je pogojena z razvijano stopnjo samih samoupravnih odnosov. Kakšna so vaša opažanja na tem, gotovo zelo pomembnem področju v DO?

»V marsikaterem smislu lahko ugotovimo, da se stvari na področju samoupravnih odnosov v Telematiki dokaj ugodno odvijajo. Tu mislim zlasti na vprašanja, oz. razprave v samoupravnih organih, ki lepo dokazujejo, da se le-ti zavedajo odgovornosti in resnosti sedanjega družbeno-gospodarskega trenutka. Seveda pa je precej tudi odprtih vprašanj.

Zlasti niso ustvarjeni pogoji, da bi lahko — tudi tisti, ki pripravljajo strokovne predloge — imeli na voljo dovolj razvit informacijski sistem, zlasti tistih ključnih informacij, ki so potrebne za kvalitetno samoupravno odločanje.

Ena od neresenih zadev je brzkone tudi vprašanje vloge posameznih samoupravnih organov, ki ga je s teoretičnim usposabljanjem in s praktičnim delom treba razčistiti. Namreč — včasih se dogaja, da posamezni samoupravni organi preveč sedijo izgubljeni okrog nekaterih zadev, ki morda niso najbolj bistvene oz. nekako ne sodijo v njihovo striktno pristojnost, vse to pa na škodo bistvenih vprašanj s področja svojih pristojnosti.

Naslednje vprašanje, ki ga moramo razčistiti — seveda z razvojem informiranja — je vprašanje celovitosti obravnave družbeno-ekonomskega položaja naše DO glede na materialne možnosti, ki jih imamo in glede na pogoje gospodarjenja, v katerih živimo in delamo — in na osnovi tega tudi ustreznega usmerjanja in odločanja v samoupravnih organih.

Pred nami so naloge na področju usposabljanja — tako samoupravljalcev oz. delegatov v samoupravnih organih kot strokovnih delavcev DO, da bodo odgovorno, pravočasno in kvalitetno pripravljali ustrezne strokovne predloge in spremljajoče širše, oz. splošne informacije, na podlagi katerih bo celotni proces ustrezno potekal.

Pri tem se kot pomemben problem postavlja tudi velika kompleksnost našega poslovanja oz. zahtevnost družbeno-ekonomskega položaja naše proizvodnje. V veliki večini primerov nismo proizvajalec posameznega izdelka, ki bi imel zelo konkretno položaj na trgu in s tem pogojene tržne možnosti. Pač pa je naš proizvodni cikel izredno dolg, če se ozremo na ključne tele-

V letu 1983 se bo začela serijska proizvodnja sekretarske garniture ISICOM SUPER. Skupaj z elektronskim telefonskim aparatom ETA 80, ki ga že množično proizvajajo, bo namenjena predvsem povečanju izvoza.

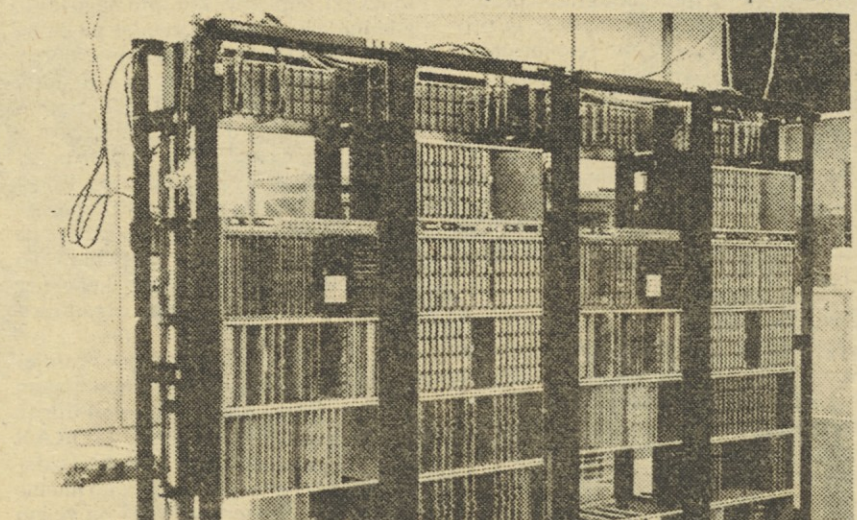
ne načrtujemo na področju proizvodnje javnih central in zlasti na področju končnih central ISKRA 500 A. Nivo proizvodnje za Metaconta pa je pogojen s sedanjimi proizvodnimi kapacitetami oz. se bistveno ne bo povečeval.

Od novih izdelkov, ki jih bomo v prihodnjem letu začeli serijsko proizvajati velja posebej omeniti sekretarsko garnituro ISICOM SUPER, ki je v veliki količini namenjena izvozu, zlasti v Veliko Britanijo in Mehiko. V prihodnjem letu začnemo tudi s proizvodnjo novega sistema zasebnih central oz. družine Sistema ISKRA 2000, kar je brezdvomno velik razvojni dosežek za celotno Telematiko, saj se nam s tem odpira obdobje, ko se uvrščamo med proizvajalce digitalnih telefonskih central. Pri projektu Sistema ISKRA 2000 v prihodnjem letu steče proizvodnja dveh iz družine: t.j. projekta hišnih central za potrebe domačega trga in projekta central za funkcionalna omrežja, ki so namenjena za izvoz v Sovjetsko zvezo.

Se ena aktivnost je potrebna za realizacijo plana, oz. uresničevanja naše vizije izvoza: gre za projekte, ki so povezani s prenosom tehnologije kot sestavnim delom izvoza. V prihodnjem letu bo stekla proizvodnja naših elektronskih hišnih central v Turčiji. Predvidevamo, da bo podobno tudi s projektom v jugovzhodni Afriki, v Keniji in Zimbabveju. Bistveno bomo okrepili svojo aktivnost v Franciji in Italiji, za kar smo v letošnjem letu po precejšnjih naporih uspeli zagotoviti

nas še vedno spremljajo v proizvodnji PTI aparatov in central PTC 10, vendarle uspeli obdržati to tržišče oz. ga obvladovati na sedanjem nivoju. Naše možnosti se kažejo tudi v severni Afriki, zlasti v Egiptu in tudi v Iranu.

Za področje domačega trga nameravamo obdržati sedanjo raven proizvodnje javnih

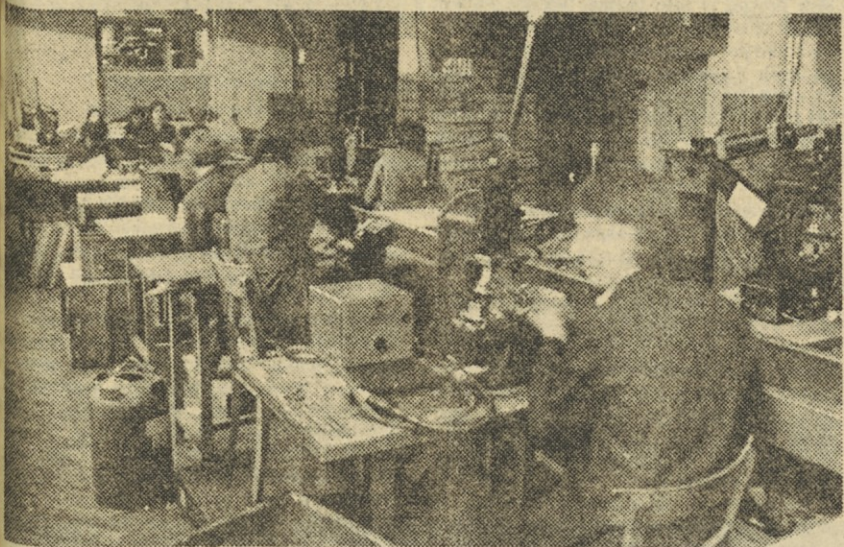

Telematika v prihodnjem letu predvideva povečanje proizvodnje končnih telefonskih central ISKRA 500 A, ki je sicer stekla že v letošnjem letu.

Razvojniki in tehnologi v Žužemberku nenehno snujejo

V Keramičnih kondenzatorjih v Žužemberku imajo poleg osnovnega proizvodnega programa močno razvit rezervni program elektromehanike. Ta drugi program predstavlja kar polovico celotnega prihodka. Zato smo vprašali Jožeta Klobčarja, kako teče ta del proizvodnje, kaj delajo in kakšne načrte imajo.

uhajanja plinov, uporabni pa so tudi za garaže, kjer je možno uhajanje in koncentracija plinov. Na primer zdaj, ko imajo nekateri zalogo bencina in če ta hlapi, nastaja nevarna zmes plinov in to indikator plina zazna in javi z zvočnim, ali svetlobnim signalom, se je pošalil ing. Klobčar. Poleg tega v garaži indikator plina lahko javi prisotnost nevarne koncentracije ogljikovega monoksida,

proizvodnji elektromehanskih delov v Žužemberku.

Jože Klobčar nam je povedal, da del programa elektromehanskih izdelkov predstavlja njihovo lastno proizvodnjo, drugi del pa so usluge za druge Iskrine TOZD. Tako kot uslugo izdelujejo statorje za male elektromotorje za TOZD Elektromotorji, izdelujejo pa tudi stikala.

V celoti je njihov proizvodni elektromehanski program: Starter za neonske svetilke, termostop in še nekatere. Termostop je naprava, ki se vgrajuje v programatorje za pralne stroje, ki ustavi program pranja takrat, ko naj se voda segreva.

Starter za fluorescentne svetilke je še toliko bolj njihov, saj vanj vgrajujejo domači standardni izdelek: keramični kondenzator. Za nas laike je zanimivo, zakaj mora imeti fluorescenca starter.

Ing. Jože Klobčar nam je povedal, da mora imeti fluorescentna cev v začetku zelo visoko napetost, močan električni impulz, da v cevi zažari plin, to naredi starter. Ko plin v cevi zažari pa starter miruje ves čas, ko cev sveti, saj za žarenje plina zadostuje napetost 220 V.

Se bolj zanimiv pa je del elektromehanskega programa, ki ga pripravljajo v razvoju in tehnološkem oddelku. Že za leto pripravljajo za proizvodnjo indikator gospodinjstkega plina. Ta naprava naj bi ob uhajanju plina v kuhinji zvočno, ali svetlobno javila uhajanje. Napravo so v celoti razvili doma v žužemberški Iskri.

Poleg tega pa pripravljajo še različne izdelke varistorske zaštite. V standardnem programu namreč sami izdelujejo varistorje v programu keramičnih kondenzatorjev. Da pa ne bi ostajali zgolj pri prodaji, oz. proizvodnji enostavnega elementa, so se lotili izdelave višje oblike sklopov za varistorsko zaščito. Naprava se uporablja zlasti v višjih oblikah telefonije, se pravi v telefonskih centralah in napravah.

Indikatorji plina so namenjeni za gospodinjstva, kjer je največja nevarnost

zaradi katerega je prišlo že mnogokrat do zadušitev. Uporaben je za avtomobile na plin, tako ob motorju, kot tudi v kabini. Indikator za priključitev na na-

Sistem IS 9000

Zagotavljanje kakovosti izdelkov postaja ena izmed pomembnih komponent uspešnega trženja. Da bi izvedeli, kako zagotavljanje kakovosti poteka v Iskri, oz. kako se vključujemo na tem področju v mednarodne zahteve, smo se za razgovor napolnili k Lotarju Kozini, samostojnemu strokovnemu sodelavcu področja za kakovost SOZD Iskra.

Kaj zajema najnovejša naloga s tega področja, ki se je pravkar lotevate? »Naloga je v sklopu teženj za profesionalizacijo elektronskih elementov, izvaja pa jo skupina delavcev SOZD Iskra. Lotili smo se je zato, ker so zahteve po kakovosti elektronskih elementov vse večje. Povečanja zahtevnosti kvalitete pa ne moremo zagotavljati s klasičnimi pristopi zato smo pristopili k izdelavi sistema za zagotavljanje kakovosti, ki se bo kasneje lahko vključil v mednarodni sistem za zagotavljanje kakovosti elektronskih elementov. Končni cilj tega sistema je, da Iskra proizvaja in planira elektronske elemente ocenjene kakovosti predvsem na tujih tržiščih, čeprav bo seveda poskrbelo tudi za domače tržišče. Osnutek tega sistema ima vse bistvene značilnosti podobnih nacionalnih in mednarodnih sistemov, vendar je prilagojen posebnostim Iskre, ki se v te sisteme ne more vključevati neposredno, temveč le prek ustrezne nacionalne organizacije.«

Kdo vse bo pri izdelavi tega sistema sodeloval?

»Priprava tega sistema je zahtevna, zato je bilo potrebno poiskati strokovnjake z različnih delovnih področij. Sestavili smo team, v katerem sodelujejo: Blaž Tominc, DO Zorin, TOZD Stan-

petost 220 V imajo že pripravljen za proizvodnjo, pripravljajo pa že izvedbo, ki jo bo možno priključiti na akumulatorsko nižjo napetost.

Varistorska zaščita, ki jo predstavlja novo razviti element, katerega glavni člen je varistor, je bila razvita tudi ob pomoči Inštituta Jožef Stefan in TOZD Keramika v Ljubljani. Ta sklop pomeni zaščito pred visokimi napetostmi, oz. pred premočnimi impulzi. Klasična elektronika je bila za večje impulse manj občutljiva. Sodobna elektronika s polvodniško tehniko in ostalimi občutljivimi elementi pa je zelo občutljiva za močnejše električne impulse. Zlasti to velja za mikroelektroniko pa hibridna vezja in še za marsikaj. Varistor pa premočne impulse napravi »neškodljivo«, jih prestreže in prepreči, da bi šli naprej v občutljivo aparaturo.

Naprava bo zelo porabna na primer v televizorjih, ki so izpostavljeni velikim nihanjem zlasti tam, kjer je mnogo industrije, se pravi kjer je mnogo porabnikov elektrike. Kadar porabniki delajo s polno zmogljivostjo je mnogo »špic« zaradi vklopov in izklopov velikih porabnikov. Tam prihaja do velikih sprememb in ob tem tudi do močnih občasnih impulzov, ki kvarijo občutljive aparature. Zato so na takih področjih okvare TV sprejemnikov zelo pogoste. To pa naj bi preprečevali vgrajeni varistorji ali pa vstavljeni. Izdelovali jih bodo tako, da jih bo potrošnik lahko uporabil, oz. priklopil, kot nekakšen podaljšek med vtičnico in aparatom. Nas male potrošnike bo zanimalo, da bo ta varistorski blažilec impulzov poraben za radioaparate, televizorje, pralne stroje in druge zahtevnejše gospodinjstke stroje. Kot smo že rekli pa bo poraben tudi v profesionalni tehniki, zlasti v telefoniji.

F. Kotar

Stabilizacijska misel

V času, ko si vsi prizadevamo, da bi se čim bolj stabilizacijsko obnašali, nam je zdaj, pred novim letom prišla na misel ideja, ki se nam zdi vredno vsaj zapisati. Smo namreč v času, ko si pismeno, po pošti, čestitamo srečno novo leto drug drugemu. Res da to niso veliki izdatki, vendar se nam zdi, da bi letos takšne pismene čestitke znotraj sestavljene organizacije združenega dela Iskra lahko opustili. Če bo na ta način sleherni prihranil nekaj malega, bomo vsi skupaj prihranili dosti. In končno, ali ne pomečemo kar na hitro vse te pismene čestitke v koš, zlasti še, če so bile poslano po pošti iz pisarne v pisarno. Raje si osebno čestitajmo in zaželimo srečno novo in uspešnejše leto 1983.

Uredništvo

skladu z mednarodnim sistemom.

In kako bomo k temu pristopili v Iskri?

»Razen priprave podrobnih predpisov o sistemu s potrebno dokumentacijo bomo v Iskri morali — v skladu s podobnimi sistemi — organizirati vodenje sistema, pod čimer razumem postavljanje upravnega odbora sistema z nalogo, da skrbi za strategijo, organizacijo in administracijo sistema IS 9000 in vzpostavlja povezavo do zunanjih organov in institucij. In kot drugo; nadzorni inšpektorat z nalogo, nadzorovati izvajanje sistema ter odločanje v skladu s kompetencami sistema IS 9000.

V sistem sta vključena še IKM, kot pooblaščen organizacija za preskušanje proizvodov in verifikacije meril opreme in ZORIN Standardizacija za pripravo specifikacij in izdajo standardov sistema IS 9000 za stike s proizvodnjo in distributerji pri določenih specifikacijah in pri organizaciji komisij za izdajo standardov. Tako IKM kot Standardizacija pa se povezuje v okviru svojega delovnega področja z ustreznimi mednarodnimi sistemi.

Vse to bo seveda treba urediti z ustreznimi internimi predpisi Iskre.

Mak

Prvo leto Telematike ...

(Nadaljevanje s 6. strani)

komunikacijske objekte, ki jih gradimo — recimo: v letošnjem in prihodnjem letu samo v Jugoslaviji tri mednarodne telefonske centrale. Strokovna problematika take proizvodnje in vsa ostala problematika, ki je vezana na realizacijo takih objektov, traja najmanj tri, pa tudi do pet let. Delo na takem projektu zahteva številne aktivnosti kot so priprava strokovne rešitve, predlog pogodbe, projekt, glavni projekt, izvedbeni projekt, lansiranje serij, naročanje materiala, zagotavljanje proizvodnje, kontrola, montaža, funkcijski preizkus, na terenu, kvaliteten prevzem, popravila v naši garanciji in — še bi lahko naštevali — tudi vse tisto, kar spremlja tak projekt oz., kakšne pogoje je potrebno uresničiti, da se lahko pojavimo kot uspešen proizvajalec telekomunikacijske opreme.

Razumevanje tega našega proizvodnega programa, oz. problematike procesov v vse bolj zahtevnih pogojih gospodarjenja je seveda ključ do odgovornih in kvalitetnih samoupravnih odločitev. Zato je treba informacijski sistem razvijati za take potrebe. To pa je izredno zahtevna strokovna naloga, ob kateri se pojavlja tudi vprašanje vloge, znanja in usposobljenosti samih strokovnih služb za posamezna področja. Brez usposabljanja v zvezi z našim proizvodnim programom z našimi cilji in pogoji, v katerih gospodarimo, ne more biti uspešnega razvoja naših samoupravnih odnosov. Pri tem je prisotno tudi prašanje planiranja in odgovornosti, ki izvira iz plansko zastavljenih ciljev kot osnove za samopravno presojanje našega delovanja. Tudi pogosta menjava širše — družbenih pogojev gospodarjenja vnaša v naše delo in poslovanje veliko improvizacij — veliko tistega, kar vnaša motnje in probleme v naše poslovanje. Vse to se potem včasih odraža tudi v naši nervozni, nestrpnosti ali pomanjkljivosti v posameznih delih našega proizvodnega procesa. Tudi to ima svoj odraz na področju razvoja naših samoupravnih odnosov.

Se eno vprašanje je, ki bi ga na tem mestu kazalo posebej izpostaviti: to je vprašanje krepitve našega medsebojnega zaupanja kot osnove za soočanje mnenj, osnove za razpravo in skupno iskanje rešitev v procesu našega samoupravnega odločanja. Na tem področju bo treba napraviti nekaj korakov naprej: brez medsebojnega zaupanja, zaupanja v strokovnost in kvaliteto podanih predlogov, zaupanja v iskanje rešitev pri odpravljanju skupnih problemov — brez tega je nadaljnji razvoj naših samoupravnih odnosov lahko bistveno otežkočen.

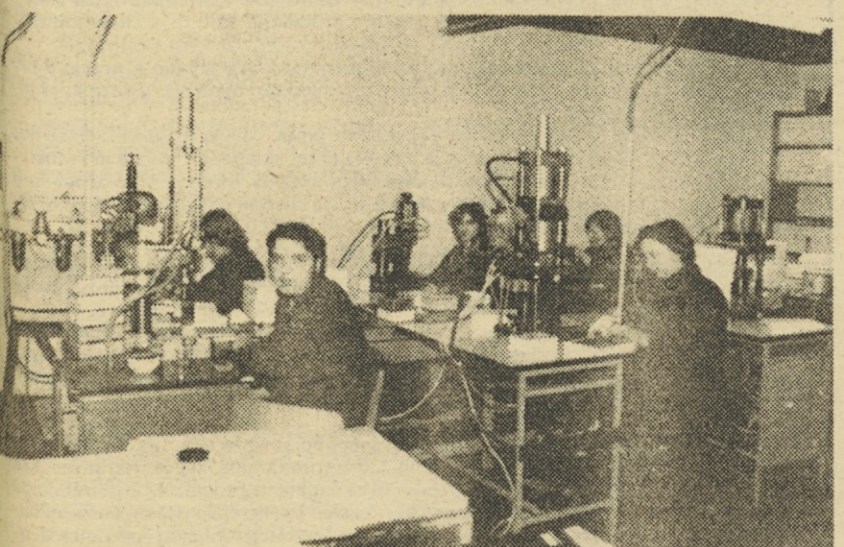
Se nekaj me moti, kar je zaznati v stališčih nekaterih posameznikov; pojavlja se malce pretirana težnja po administrativnem pristopu k reševanju stvari, po pisanju nekakšnih programov, ukrepov in takih reči, kar pogosto zamegljuje pravo sliko razmer. Ne bomo nam pomagali ne pisani programi ne papirni ukrepi, pač pa le delo in sprotno reševanje tekočih problemov. Pri nekaterih posameznikih je opaziti, da bi se pred tem radi zavarovali z nekakšnimi administrativnimi elementi, s programi in ne vem čem še vsem, kar dostikrat le bremeni, prav malo pa tvorno vpliva na reševanje problemov. S tem seveda ne nameravam postaviti krivice tistim, ki zahtevajo planski pristop in jasna izhodišča — namenjena je le tistim, ki postavljajo želje in zahteve po vrsti dodatnih papirjev in obrazložitve, ki same po sebi ne prinašajo nič kvalitetnega, lahko pa predstavljajo dodatno obremenitev, dodatno administrativno delo.

Na omenjenih področjih moramo še dograditi sistem našega samoupravnega delovanja in odločanja. Nova samoupravna organiziranost DO bo gotovo ponudila boljše možnosti za samopravno dogovarjanje, ki bodo lahko še veliko bolj konkretno usmerjena v tista bistvena vprašanja, katerih rešitev se bo odražala v izboljšanju našega življenja in dela, gospodarjenja in našega razvoja.«

Kazimir Mohar

Iskra je najtesneje povezana z energetiko že od svojega nastanka, saj so bili prav energetiki namenjeni njeni prvi proizvod: instrument, števec, pomožni in zaščitni rele. S svojimi elementi in napravami danes uspešno gradimo sisteme avtomatizacije, daljinskega vodenja in telekomunikacij, osnovno proizvodnjo za energetiko pa tvorijo naše delovne organizacije: Avtomatika, Delta, Elektrovezve, Kibernetika in Telematika. Da bi koordinirali svoj nastop do energetike, smo pred kratkim ustanovili tako imenovani Koordinacijski svet za energetiko, ki ga vodi član poslovnega odbora SOZD Iskra, Aleksander Mihev, člani pa so vsi komercialni direktorji omenjenih temeljnih organizacij ter Iskre-Commerce. Tudi zunanje-trgovinska konferenca na Brdu je potrdila, da je naš program za energetiko izjemno zanimiv, zato smo tudi energetiki kot ciljnemu trgu posvetili posebno pozornost.

V prenovljenih prostorih bivše mizarske delavnice na Savski c. 3 v TOZD Sestavni deli in delovna sredstva — delovna organizacija Avtomatika, so pred kratkim uredili montažo novih izdelkov. Prostor meri približno petdeset kvadratnih metrov, v njem pa dvanajst delavcev opravlja montažo instalcijskega odklopnika in stikalnega releja TRV-1. Kot so nam povedali v temeljni organizaciji, naj bi v tem mesecu naredili 20.000 instalcijskih odklopnikov in 40.000 stikalnih relejev. Res da je plan visoko postavljen; ker pa so izdelki že vezani na kupca, se v temeljni organizaciji dobro zavedajo, da je s tem njihova delovna obveznost še toliko večja.

Z Invest servisom na sneg

Svoj čas smo imeli v Iskri posebno interesno skupnost, ki je skrbel za rekreacijo in naše počitnikovanje. Izkazalo se je, da je taka skupnost draga, zato je to funkcijo prevzela DO Invest servis. Pa še tu ni šlo najbolje. Zato so počitniške zmogljivosti razdelili delovnim organizacijam, športna dejavnost pa je nekako »obvisela« v zraku.

Tako danes športno delo opravlja Komisija za šport pri Koordinacijskem odboru sindikata, operativno delo pa poleg ostalega opravlja Brane Janežič

in nanj smo se obrnili s kopico vprašanj. Kako bo letos z zimskimi igrami, ko imamo težave z bencinom? Kako bodo zasedeni smučarski tečaji, ki jih Invest servis organizira v Gozd Martuljku?

Letošnje Iskrine zimske igre bodo 25. in 26. februarja prihodnje leto. Kot vsako leto, bodo tudi letos v Kranjski gori in zaključek v »Spiku« v Gozd Martuljku. Tekmovali bomo kot običajno v veleslalomu in smučarskih tehnik v običajnih starostnih skupinah.

In kako se bomo vozili, ko nam manjka bencina? Kdor zmore, če je

pripravljen dovolj bencinskih bonov seveda, bo prišel s svojim avtom. Za ostale pa bodo morale delovne organizacije poskrbeti za posebne avtobuse, ali pa se s sodelavci dogovoriti za prevoz z rednimi avtobusi, ki jih v smučarski sezoni za Kranjsko goro ni malo. Zato bi bilo prav, da se sindikalne konference, oz. športne komisije čimprej dogovorijo za način prevoza in tudi za financiranje avtobusov.

Že kar tradicionalno pa bo Iskra organizirala smučarske tečaje v Gozd Martuljku. Zanimanje zanje je veliko in so morali vrsto interesentov celo zavrniti, ker pač primanjkuje prostih mest v hotelu »Spik« in tudi prostih terminov ni več. Na teh tečajih je zelo razgibano. Podnevi vadba za vse stopnje smučarskega znanja, od začetnikov pa do tistih, ki že dobro smučajo, a bi radi znanje utrdili in izpopolnili svoje smučarske veščine. V glavnem trenirajo alpske discipline in smučarske teke. Ves čas je zagotovljeno strokovno vodstvo vaditeljev.

Večina prijavljenih so cele družine. Tako so prvo izmeno smučarskega tečaja »zavzeli« Iskraši iz goriške Avtoelektrike. Na vsakih 7 do 10 ljudi pride smučarski učitelj, kar zagotavlja, da se učitelji lahko posvetijo tudi posameznikom, če je to potrebno. Tečaji se bodo začeli 15. januarja in bodo trajali po teden dni. Drugi bo 22. januarja, tretji 29. januarja in četrti 5. februarja.

Vsak vaditelj dobi skupino smučarjev s približno enakim znanjem. Tako se v vsaki izmeni formirajo vse skupine, od začetne pa do najzahtevnejših. Izgleda, da so ljudje zelo zadovoljni z Iskrinimi tečaji, saj se mnogi vračajo vsako leto.

V vsaki izmeni imajo 40 prijavljenih Iskrašev in njihovih družinskih članov. Kot smo že rekli, so vsi štirje tečaji razprodani in imajo tudi »listo čakanja«, to so tisti, ki čakajo, če se bo kdo odjavil, da bi ga vzeli na prosto mesto. Koliko stane tak tečaj? 7 polnih penzionov in zagotovljeno strokovno vodstvo smučarskega tečaja stane: 4.400 din za odrasle, za otroke do 7 let 3850 din, za otroke od 7 do 14 let pa 4200 din.

Tudi ob večerih jim v depandansi hotela »Spik« ni dolgčas, saj se tedaj učitelji smučanja »prelevijo« v organizatorje družabnih iger, plesa tako, da je smučarski tečaj tudi zanimiv.

Ob zaključkih tečajev vselej pripravijo tekmovanje po skupinah, kjer prvi dobijo simbolične spominske nagrade, vsi udeleženci pa diplome. FY

Visoka zmaga šahistov Iskre

Sahisti JLA in Iskre so se v počastitev praznika JLA že osmili srečali. Dvoboj je bil kar na 54 deskah. Končni rezultat je bil 36:18 v korist šahistov Iskre. Sahistom JLA so manjkali napovedani igralci — velemoster Djurić in mojstra Stupica in Mencinger. Sahisti Iskre pa so nastopili skoraj v najboljši postavi. Zato je bil praktično že s tem dvboj odločen.

Najhujši poraz so šahisti JLA doživeli na prvih desetih deskah, kjer je bil rezultat 8,5 : 1,5.

Posamični rezultati na prvih 20 deskah so bili naslednji: 1. Jelen: Dinov 1:0; 2. Šiška: Štribar 0,5:0,5; 3. Podlesnik: Masal 1:0; 4. Steiner: Turkanc 1:0; 5. Krivec: Mijanović 1:0; 6. Galle: Djurić 1:0; 7. Justin: Micić 1:0; 8. Čačić: Krpan 1:0; 9. Čopić: Rak 0:1; 10. Andrejić: Angeli 1:0; 11. Miklavc: Miklič 1:0; 12. Čepcon: Albanec 1:0; 13. Brezigar: Čogorović 0:1; 17. Tatjana Kreže: Moracina 0:1; 18. Soukal: Djukić 1:0; 19. Kumše: Sutanovac 1:0; 20. Pergovnik: Karpov 1:0 itd.

Skupni rezultat je bil na 20 deskah 13,5:6,5. Na ostalih dvbojih so zmagali naslednji šahisti Iskre: Lesar, Vojsčak, Fon, Gorjup, Merlini, Kosorić, Omahen, Bojandić, Grčar, Čebular, Svetic, Grobovšek, Djurdjević, Brus, Čampa, Laković, Mazej, Zadravec, Knežević, remizirali pa so: Černe, Ljubišić, Korač, Anžur, Timer, Jovičević, Drčar.

Sahistom Iskre je ponovno uspelo, da so osvojili prehodni pokal. Bogdan Brezigar

Sindikalna konferenca Iskre Industrije baterij Zmaj in šahovsko društvo Iskra organizirata redni trimesečni hitropotezni turnir. Tekmovanje bo 18. 12. 1982 ob 8.30 v Šahovskem domu v Ljubljani.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža in atka

TONETA KLUNA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD TEA in ATC za izrečeno sožalje, darovano cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna hvala Slavku Beštru in Francu Druškoviču za veliko pomoč ob težkih trenutkih. Hvala Alojzu Blazniku za ganljive besede ob odprtem grobu, hvala tudi pevskemu zboru Iskre. Vsem skupaj iskrena hvala

Zena Marica
s sinom Brankom
in hčerko Barbko.

Krst Mutastih bratov

Slovensko Stalno gledališče v Trstu je kot svojo drugo premiero v letošnji sezoni pred kratkim krstilo »poljudno igro« v dveh dejanjih Mutasti bratje Matjaža Kmeclja. Kmeclj se je že doslej uveljavil kot odrski pisec, zlasti pa je uspel lani z dramskim delom Levstikova smrt.

To pot si je za osnovno misel svojega dramskega dela izbral boleč in še kako prisoten eksistenčni problem slovenske narodnostne manjšine v Avstriji.

V delu gre namreč za temeljni problem slehernega človeka, za njegovo izražanje v materinem jeziku, ki je hkrati zanj tudi temeljna identiteta njegove človečnosti. In ta problem, ki ga simbolično ponazarjajo mutasti bratje, ki niso mutasti v dobesednem smislu te besede, temveč prisiljeno mutasti, saj lahko pojo samo domače pesmi, je v obeh dejanjih Kmecljevo poljudno igro še kako prisoten. Na eni strani v dramski skoraj ljudski zgodbi slovenske Smrtnikove družine iz vasi Šentlovenca na Koroškem, na drugi strani, na nekakšni višji, ekspresionistični ravni pa v podobah izletnikov z Dunaja in matične domovine, ki jim je manjšina, žal, še vse prevečkrat le nekakšna idilična, romantična folklor, obisk pri njih pa velja predvsem nakupu pralnih praškov in kave.

Iz teh dveh ravni raste dogajanje na odru, sredi katerega pa se prepleta in vanj vključuje nekako osrednji dramski problem, problem renegatstva, za katerega ima naš avtor dokaj objektivne, ekonomsko-sociološke in tudi zgodovinske občutke. S tem je delo samo še pridobilo na aktualnosti ter tako preseglo ozke geografske meje naše manjšine v Avstriji in Italiji.

Predstavo je z velikim posluhom tako, za problematiko, kot sporočilo dela zrežiral Jože Babič, ki je znal obe ravni predstave, ljudsko in ekspresionistično, uspešno združiti in predstaviti v vsem gledališkem sijaju. Pri tem mu je bil v veliko pomoč slikar Klavdij Palčić, ki je simbolistično, a hkrati realistično zasnoval sceno ter se tako uspešno vključil tudi vizuelno v sporočilo Kmecljevega besedila. In ne navsezadnje so tu še igralci, ki so

prispevali poglobitveni delež k uspešni krstni uprizoritvi slovenskega dela, ki je že zaradi svoje tematike zaslužio, da smo ga videli na slovenskem zamejskem odru. Med igralci, sodeloval je skoraj ves ansambel SSG v Trstu, moramo omeniti na prvem mestu Toneta Gogalo kot renegata Oswalda, pa Antona Petjeta kot gospoda Plachetka, turista z Dunaja, da ne govorimo o debutu Giuliane Soršičeve kot Hemice Smrtnikove, domače hčere, in Mire Sardočeve kot njene matere. Tudi ostali so prispevali svoje k enovitosti predstave, tako Stane Starešinič kot Dolgorletni hlapec Ožbej in oče renegata, pa trije mutasti Smrtnikovi sinovi, ki so jih igrali Bojan Umek, Stojan Colja in Igor Malalan pa do treh Ljubljancev, sindikalnih izletnikov v interpretaciji Jožka Lukeša. Silviya Kobala in Alojza Milica, do vaskih voditeljev, vindišarjev v vlogah Draga Gorupa, Adrijana Rustje, Roberta Kovačiča, Dušana Jazbeca in Josipa Šušteršiča.

Dolg in spontan aplavz nabito polne dvorane Slovenskega kulturnega doma v Trstu je bil najboljša potrditev in uspeh krstne uprizoritve Mutastih bratov. MO

Kegljaški in šahovski turnir

V počastitev dneva republike smo v TOZD Žarnice organizirali skupaj z OOS turnir v kegljanju in šahu.

Turnir v kegljanju je potekal 20. novembra na kegljišču pri Rogovlucu. Za tekmovanje sta se pripravili moška in ženska ekipa. Turnirja se je udeležilo 9 moških in 9 žensk naše TOZD.

V potu svojega obraza so si zmago med moškimi priborili:

1. Marič Miro s 197.
2. Budna Pavel s 166.
3. Škerl Marjan s 164 podrtimi keglji.

Med ženskami pa je bila najboljša Marina Weiss s 164 podrtimi keglji, drugo mesto je osvojila Irena Horvat s 161 podrtimi keglji

in tretje mesto Majda Gosar s 156 podrtimi keglji. Organizacija je bila zaupana Petru Močilnikarju, ki je poskrbel za vse potrebno, da je tekmovanje potekalo nemoteno.

Na turnirju v šahu je bil najboljši Edo Sketa, drugo mesto je osvojil Izток Urbanc, tretji pa je bil Tomaž Sparovec.

Najboljšim trem v posameznih panogah so bili podeljeni lični pokali in diplome na priložnostni proslavi ob dnevu republike, ki jo je organizirala mladinska organizacija.

Najboljši so dobili pokale v trajno last, sklenili pa smo, da bi postal turnir tradicionalen, v kolikor bi nam možnosti dopuščale. Marko Korenč

ŽREB JE ODLOČIL

Izmed prispelih 397 rešitev križanke, je žreb izbral naslednjih osem srečnikov, ki bodo prejeli razpisane nagrade:

1. nagrada (800,—) Janez Žužek, Ljubljana, Pugljeva 2
- dve 2. nagradi (500,—) Marija Gortnar, Železnik, Otoki 21, Zdravko Mikec, Novo mesto, Dol. Kamence 81
- pet nagrad po 200,— Marjan Godeša, TOZD Zastopstva, Ljubljana, Celovška 122, Jože Smole, Glinje 8, Cerklje na Gor., Amalija Lapajne, Kranj, Valjavčeva 3, Mojca Potočnik, Škofja Loka, Suška c. 3, Majda Tepina, Telematika, Kranj.

Časopisne novice

»Da se prodaja lastnega znanja izplača, je živ dokaz Iskrina tovarna napajalnih naprav v Bršljinu, ki kljub gospodarskim razmeram, v katerih mnogim pohaja sapa, dosega nadpovprečne poslovne uspehe. Pomembno je, da dobri rezultati niso posledica »zidanja« cen, ampak rasti proizvodnje.

Ob devetmesečnem poslovanju letos je bil ta kolektiv glede na uspehe pri uresničevanju načrta proizvodnje in izvoza kot bela vrana med drugimi v novomeški občini in nemara na Dolenjski-m sploh. Proizvodnja je navrgla 495 milijonov dinarjev, kar je 21% nad pričakovanjem in je hkrati 45% več, kot so iztržili v tem času lani.

Izvojni rezultati so presenetljivi, saj so že v devetih mesecih za 35% presegli celotni izvozni načrt, medtem ko tak uspeh pomeni v primerjavi z lanskimi razmerami 145% povečanje. V celotnem prihodku znaša letos izvoz že 42% (lani še polovico manj), od tega pa je večji del namenjen konvencionalnemu tržišču.

Vse to je rezultat dolgoletnih prizadevanj za dobro gospodarjenje. Nikdar zadovoljni z doseženim načrtujejo še velik vzpon v prihodnjih letih — Dolenjski list.

Pred nedavnim so po vsej državi pričeli prodajati nov Iskrin telefonski aparat ETA 80, ki predstavlja novost na domačem tržišču in je plod razvojnih načrtov strokovnjakov Iskre — Mikroelektronike.

Doslej je ETA 80 že testirala italijanska državna pošta, s čimer so odprli izdelku pot na svoje tržišče. Dogovore za testiranje pa Iskra ta čas sklepa še v Belgiji in Franciji. Precej pozornosti je v tujni vzbudila tehnologija aparata. Licenco zanjo so odkupili v Indiji in na Kitajskem ter v jugovzhodni Afriki. Za licenčni odkup tehnologije se zanimajo še v Turčiji. — Delo.

V novogoriški Iskri Avtoelektrika TOZD Inštitut za avtoelektriko so razvili zaganjalnik s premerom 92 mm. Potrebe po takšnih zaganjalnikih so izražali proizvajalci osebnih vozil, kot so Renault, Citroen, Volkswagen-TAS, Paykon in drugi.

Na zaganjalniku je precej novosti. Izdelan je docela po novi tehnologiji s čelnim kolektorjem, kar omogoča zmanjšanje velikosti in lastne teže ob hkratnem povečanju moči v primerjavi z dosedanjimi izdelki. To pomeni tudi velik prihranek raznih materialov, predvsem bakra. (Gospodarski vestnik, Ljubljana).

Že teden dni dela več kot 150 Veginih delavcev po 10 ur na dan. Do 20. decembra bodo za zahodnonemškega kupca naredili 3.800 grafoskopov, kar je trikrat več, kot jih v povprečju naredijo na mesec. Delavci so za nadure nagradi, če bo potrebno pa bodo pri izdelovanju sodelovali tudi reziki delavci. V Vegi v delovni organizaciji Ki-bernetika — bodo s tem naročilom zaslužili 450 tisoč dolarjev. Skupaj bodo letos izvozili za 3,2 milijona dolarjev — Ljubljansko Delo.

Iskrina TOZD Tovarna radijskih sprejemnikov iz Sežane je strokovnjakom RTV Ljubljana predstavila svoj novi proizvod — komentatorsko napravo. Gre za tehnično precej zahtevno studiojsko opremo, ki mora ustrezati normam jugoslovanske radio-televizije in hkrati operativnim potrebam težkega terenskega dela.

Za izdelavo prototipa so v Iskri potrebovali slabi dve leti, kar je izredno kratek čas glede na opravljeno delo. Novo komentatorsko napravo bo RTV Ljubljana prvič uporabila januarja 1983. leta, ko bo prenašala alpsko smučanje z Bjelašnice. Ta prenos bo generalka za zimske olimpijske igre 1984 — mariborski Večer.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Delovni jubilaranti v Široki potrošnji

V letošnjem letu so praznovali delovne jubileje od 10., 20. in 30. obletnici skupne delovne dobe naslednji delavci:

1. TOZD TV PRŽAN

10 let:

Anžur Vladimir, Bujupi Ajeta, Bunič Bara, Cvetek Jože, Gajič Milan, Gijič Snežana, Pavlič Hedvika, Keserovič Rifet, Klemenčič Joži — Višnja gora, Škrjanec Pavla, Landerer Irena, Ljimanu Hajruš, Martinčič Jana, Mladenović Dragan, Rus Joža — Višnja gora, Šerek Karel — Višnja gora, Tončalek Agneza, Vrhovec Slavko, Zupančič Ivica — Višnja gora, Tončalek Mira, Bašič Bernarda, Vidmar Luka; 20 let: Alojzija Brozovič — Višnja gora, Alojz Černivec, Dane Jugovič, Joži Kovačič, Valentin Kupec, Jože Hudoklin, Ana Miklavčič — Višnja gora, Sonja Pečnik, Franc Petrič, Francka Rogac, Magdalena Spende, Štefan Traven, Jelka Vidic, Ana Zajc — Višnja gora, Justina Zupančič — Višnja gora, Ruža Brajak, Janez Sršen; 30 let: Ivanka Azinovič, Ivan Cerovac, Vilij Černivec, Marija Hlebič, Tončka Koželj, Franc Kumer, Srečko Mihelič, Tine Novak, Milica Coretti, Ivan Ogrin, Marina Porenta, Slavka Sovinc, Marija Acceto;

2. TOZD MONTAŽA SPODNJA IDRJA

10 let: Ivica Kenda, Marija Bizjak, Stanislava Kavčič, Jolanda Likar, Marija Peternelj, Ivanka Mohorič, Jožica Spacapan, Francka Bajt, Marija Tominec, Valerija Čuk, Zdenka Jurjavčič, Cecilija Lapajne, Cvetka Lazar, Evaljija Grošelj, Slavica Jurjavčič, Jožica Lapajne, Marija Kavčič, Valerija Pišlar, Zofija Kenda, Albin Stucin; 20 let: Valentina Brus, Ana Božič, Francka Treven, Aleksander Grošelj, Cilka Bogataj, Pavla Cerovšek, Helena Crevellari, Marija Albreht, Valentina Pivk, Zoran Razpet, Marko Pajntar, Jožica Kosmač, Evaljija Svetličič, Marija Mikuz, Zivorad Stefanovič, Edi Erjavec, Silvester Bogataj, Ana Tomažin, Valerija Uršič, Ivan Leskovec, Marija Rudolf, Zdenko Fišer, Dušan Klemenčič, Greta Treven; 30 let: Anica Tušar, Jože Drobnič, Marjan Likar;

3. TOZD ANTENE VRHNJKA

10 let: Fatima Sanovič, Janja Hrestak, Janez Koderman, Franc Umek, Rudi Velkavrh, Janez Žakelj; 20 let: Helena Jerebich, Janez Kastelic, Ivanka Krvin, Anka Grom, Anica Smrtnik, Majda Tepeš, Franc Volek, Marija Zirovnik; 30 let: Alojz Jarc, Marija Vrščaj.

4. TOZD TGA RETEČE

10 let: Azem Alija, Roman Klemenčič, Brane Kozinc, Matilda Berčič, Nura Crnalič, Dušana Soleša, Gabrijela Kural, Silva Grbič, Jožica Bergant, Ivan Naranda, Danica Rupar, Nada Kristanovič, Ale Sistek, Marija Drnovšek; 20 let: Marija Čarman, Avgust Babnik, Olga Brelih, Ivan Kožuh, Marija Skok, Rado Vrhovnik, Alojzija Gaber, Alojzija Krumpak, Viktorija Jenko, Marjanca Pleško, Hamida Hadič, Marjanca Kogovšek, Marija Traven, Jožefa Kristan, Stane Berčič, Milena Krt, Marija

Lavtar, Josip Juraja, Majda Bohinc, Andrej Gaber, Anton Jamnik, Lucija Bašelj, Danica Frelih, Mihaela Primožič, Veronika Kočar, Danica Kranjc, Peter Čadež, Katarina Vrhovnik, Veronika Guzelj, Franc Hafner; 30 let: Jožica Pretnar, Stefan Oblak, Miro Rajšek, Viktor Ferlan, Ivan Pokorn.

5. TOZD ELEKTROMOTORJI ŽELEZNIKI

10 let: Pavla Bernik, Mirko Biček, Marija Čemažar, Tomislav Černe, Matevž Debeljak, Zdenko Demšar, Marica Drol, Albin Egart, Marija Eržen, Marija Fajfar, Ida Fic, Janko Frelih, Janez Klemenčič, Fikret Ljubljanič, Fikret Mahmutović, Branka Markelj, Katarina Markelj, Staško Markelj, Tatjana Mavsar, Jože Mohorič, Zvonimir Pajnter, Tomo Potočnik, Štefka Potočnik, Antonija Rant, Jana Rovtar, Nande Šmid, Franciška Sturm, Ivan Tabernik, Franc Talar, Mirko Šubič; 20 let: Marica Benedičič, Marija Benedičič, Štefka Benedičič, Marica Benedičič, Jožica Bertonec, Stanka Demšar, Marija Frelih, Rafaela Frelih, Anton Gartner, Mirko Guzelj, Mira Langerholc, Franc Lavtar, Marija Lorber, Anton Lotrič, Francka Lotrič, Marija Lotrič, Maruša Lotrič, Stanka Lotrič, Antonija Marenk, Peter Marenk, Franc Miže, Vida Mohorič, Vinko Nastran, Milena Oman, Ivanka Peternelj, Marija Pikuž, Anica Rakovec, Franc Rihtaršič, Gabrijela Thaler, Leopold Torcar, Franc Tratnik, Katarina Tratinik, Tezija Urh, Amalija Valentinčič, Rajko Žitnik, Andrej Bertonec, Francka Kavčič; 30 let: Franc Benedičič, Lovro Bernik, Pavle Cvek, Rafko Eržen, Janko Gartner, Vinko Gartner, Maks Gasar, Stane Kemperle, Marta Krek, Ivan Leben, Janez Leben, Franc Lušina, Vladimir Pegam, Tine Petrač, Alojzija Rejc, Vinko Rejc, Joža Sturm, Tončka Šuštar, Anton Vrhunc.

6. TOZD SPREJEMNIKI SEŽANA

10 let: Milan Pavlič, Marija Žiberna, Silvana Rebula, Zdenka Ivančič, Milenka Polh, Marta Colja, Rudina Brana, Klelija Svagelj, Marica Škapin, Mirka Rebec, Milena Raspopović, Sonja Gec, Mira Kramar, Antim Ngivović, Marjan Zupanc, Milica Silax, Franc Bonča, Miroslav Sušnik, Janez Čič, Marjan Čič, Marjan Rože, Mileva Trebec, Vojko Ukmar, Elvira Abram;

20 let: Aleksandra Starc, Mirjam Gomezel, Marija Križman, Margareta Lango, Sergej Kobal, Bernarda Bizjak, Jožica Povh, Ana Setnikar, Danila Babič, Vesna Samardžič, Marija Kocjan; 30 let: Ivanka Škvarča, Anica Fabič, Alberta Šipek, Marjan Bratina.

7. TOZD PRODAJA LJUBLJANA

10 let: Boža Jamšek, Francka Lotrič, Srečko Zalar; 30 let: Albin Pahor.

8. TOZD RAZISKOVALNI INŠTITUT LJUBLJANA

10 let: Anton Kastelic; 20 let: Aleksander Otrin.

9. DSSS ŠKOFJA LOKA

10 let: Gordana Golubovič, Robert Deželak; 30 let: Marina Kolenc, Anton Pečnikar. SF

Delovni jubilaranti v Avtoelektriki

V letošnjem letu je preteklo 30, 20 in 10 let dela naslednjim delavkam in delavcem v Iskri — Avtoelektriki Nova Gorica:

30 LET: Ana Leban DSSS:

20 LET:

Tovarna malih zaganjalnikov: Anamarija Černe, Bojana Čotar, Pavel Skomina;

Tovarna velikih zaganjalnikov: Nada Cotič, Silvo Peric, Olga Pavšič, Rudolf Ambroželj, Franc Blažko, Cvetka Mavrič, Kamilo Obidič, Lučana Grobiša, Ljudmila Ličar, Anamarija Mozetič, Tatjana Peric, Pavla Vižin, Marija, Vuk, Nadja Bratkovič, Hilarij Pahor, Anica Faganelj;

Tovarna generatorjev in elektronike: Alojz Saksida, Emil Plahuta, Liljana Ferfolja, Zorana Klanjšček, Olga Bratož, Dragica Gregorič, Hijačinta Gregorič, Edvin Moderc, Boris Volk, Marija Plahuta;

Tovarna delovnih sredstev: Viljem Blažič, Lidija Strukelj, Egon Pavlin;

Inštitut za avtoelektriko: Miloš Vodopivec;

Komerciala: Ivan Černe, Nadja Baša, Tatjana Ri-javec, Ciril Skrt, Jožica Mrakič, Leopolda Pelicon;

Delovna skupnost skupnih služb: Mirjam Bizjak, Vilma Bačar, Ema Medeot, Adrijana Ambroželj, Nadja Širok, Zmaga Maraz;

10 LET:

Tovarna malih zaganjalnikov: Danilo Harej, Jožef Silič, Darji Beltram, Marija Grahelj, Miroslav Glišovič, Rajko Kofol, Darja Ličen.

Tovarna velikih zaganjalnikov: Renco Obidič, Vinko Uhelj, Boris Vodopivec, Bojan Jelerič, Boris Lori-nič, Ana Lukan, Alojzija Mihelj, Viljem Murovec, Darko Nemec, Ivan Nemec, Klavdij Podgornik, Marjan Pirc, Milan Zuzič, Marjan Koban;

Tovarna generatorjev in elektronike: Dušan Bažato, Franc Likar, Ivanka Čufer, Anton Ožbot, Anton Černe, Lucijan Uršič, Evgen Volk;

Tovarna delovnih sredstev: Miran Peršolja, Radivoj Medvešček, Zarko Dominko, Lucijan Cotič, Jadran Gorjan, Lea Jančar, Bogomil Leban, Franciška Verlič, Cvetko Antonič, Verica Bodiroža, Branko Filej, Verica Lovše, Jelko Vitežnik, Aldo Ferfolja, Marko Škrinjar, Marjan Milanič;

Inštitut za avtoelektriko: Vojko Colja, Tatjana Ferček, Boris Leban, Darko Bratina, Zarko Rožič;

Komerciala: Emilijan Silič, Ljubomira Jug;

Delovna skupnost skupnih služb: Vladimir Devetak, Francka Birsar, Irena Pirc, Majda Pirih, Helena Ferletič, Davorin Nemec.

Ob visokih delovnih jubilejih se čestitkam pridružuje tudi naše uredništvo. M.R.